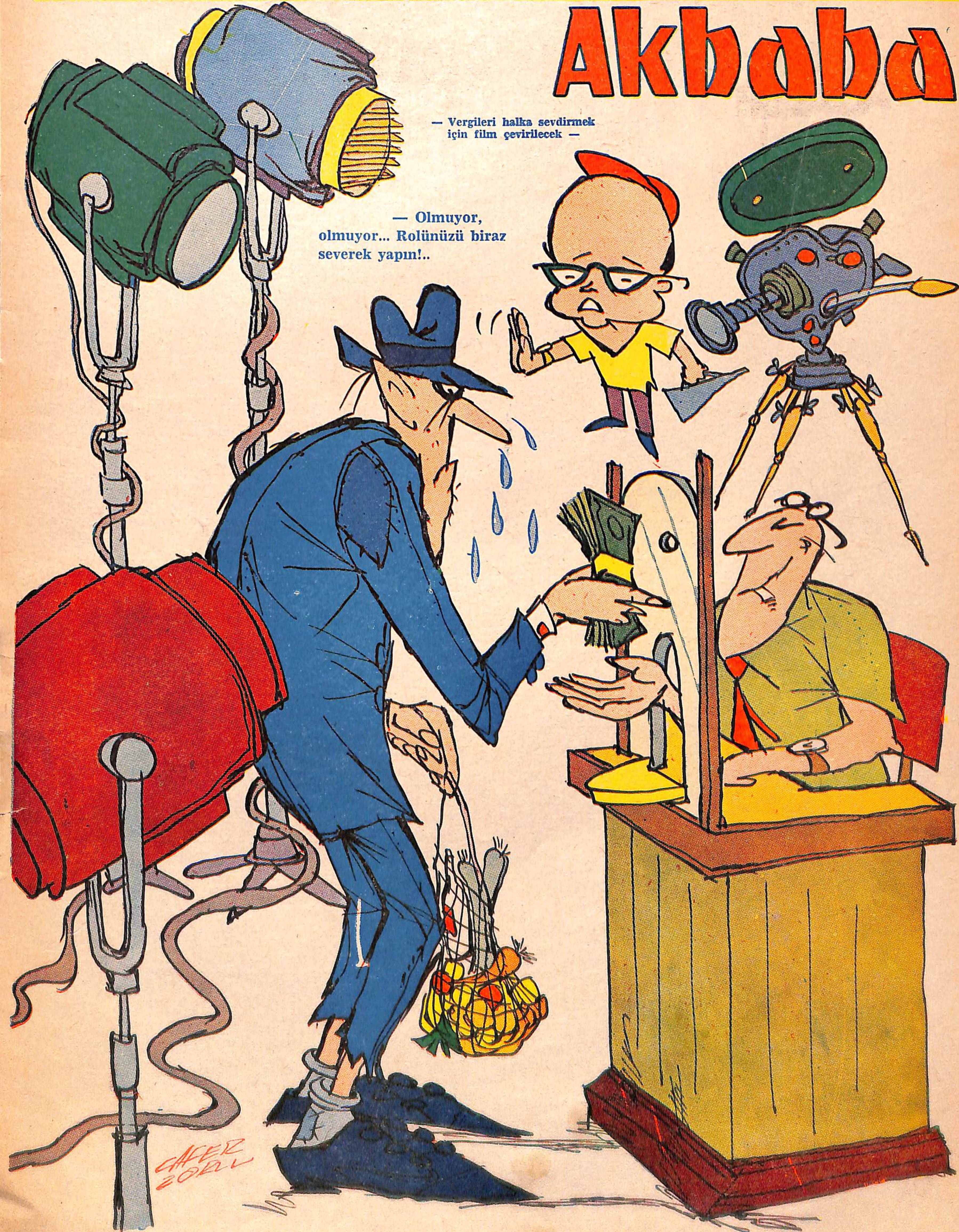
72-13

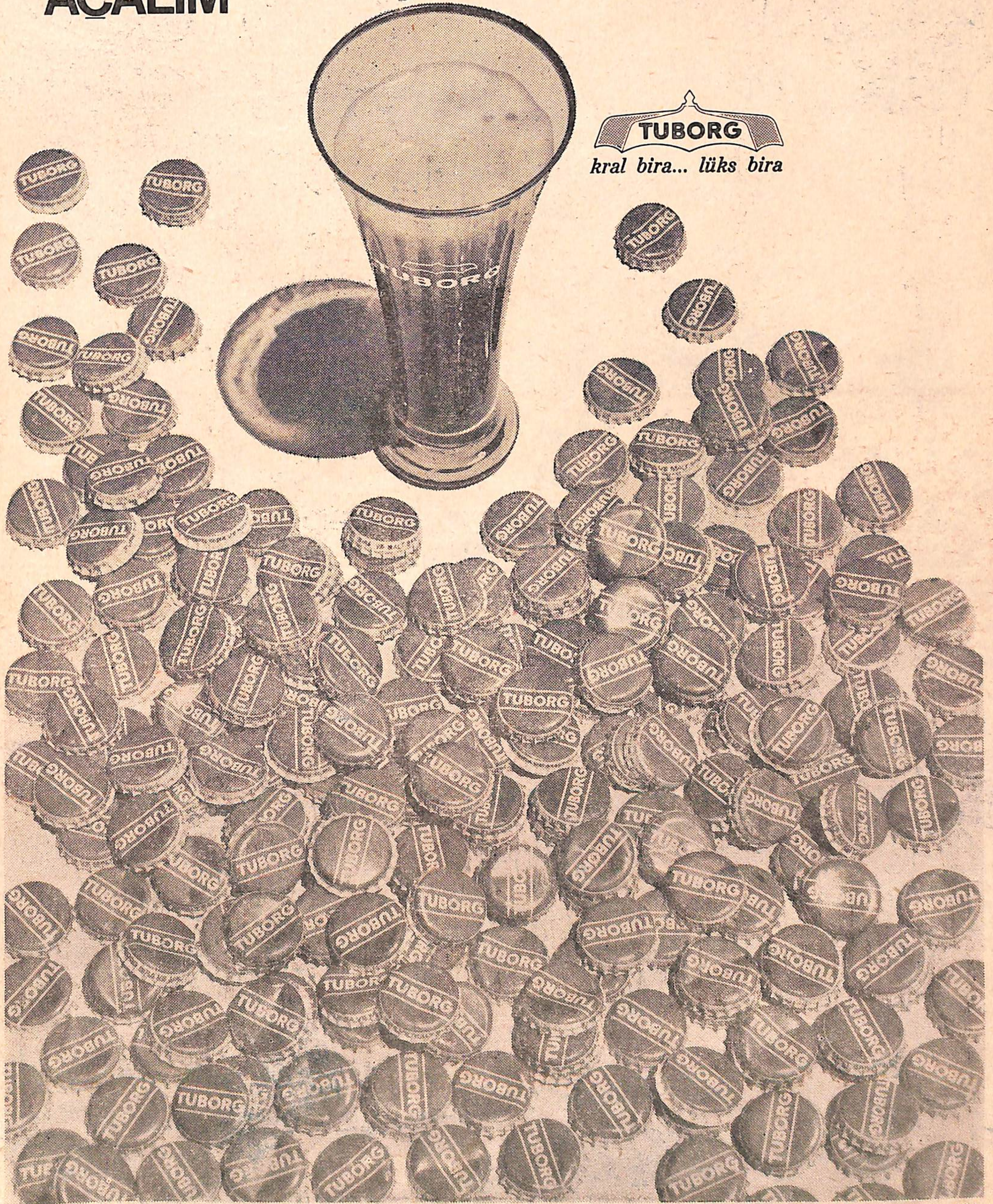
YUSUF ZİYA ORTAÇ ARMAĞANINI KAZANANLAR

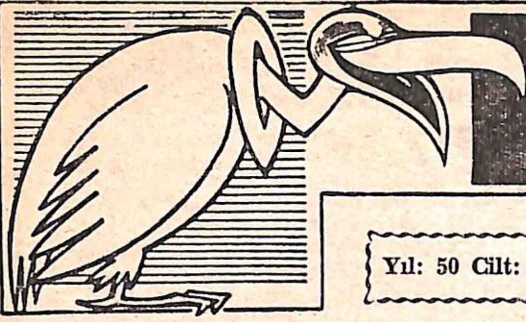
BİR TUBORG DAHA AÇALIM

neşemize neşe katalım!

(Yeni Ajans: 728 — 27)

Yıl: 50 Cilt: 22 Sayı: 13 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 15 Mart 1972 * Fiyatı: 150 Krş.

Yusuf Ziya ORTAÇ

AKBABA'yı kırkbeş yıl yarıştıran kurucumuz ve başyazarımız merhum Yusuf Ziya ORTAÇ

ORTAÇ'TAN BİR SES!

DÜNYA dönüyor. Ama dolap beygiri gibi hep aynı noktaya gelerek değil.

Dönen dünyanın üstünde de işler dönmekte durmadan. Günler ve aylar geçip de takvimin belirli dönemeçlerine ulaşıldıkça, gözlerimizi geriye çevirip bugüne nerelerden gelmiş olduğumuza bakmakta «sayısız faydalar» var.

Kısa bir süre önce dergimizin ellinci doğum gününü kutlarken Türk toplumunun son yarım yüzyıl boyunca AKBABA sayfalarında bırakmış olduğu izlere topluca göz gezdirme fırsatını bulduk. Bir kere daha farkettik ki, o zaman dilimi içinde ileri hamle rekorları hâlâ Cumhuriyet'in ilk yıllarındadır ve Atatürk'ün tutumu bugün için de örnek olma bakımından değerinden hiçbir şey kaybetmemiştir.

Bu hafta ise iki yıldönümü üstüste geldi:

Kurucumuz Yusuf Ziya Ortaç'ın beşinci ölüm yıldönümü ile 12 Mart Muhtırasının birinci yıldönümü.

Biri kurucumuzun kişiliği üstünde, öteki de 12 Mart Muhtırasını izleyen gelişmelerin bir yıllık bilânçosu konusunda dikkatle düşünmemize yol açıyor.

Kendisini yakından tanımış olan herkesin gözünde Ortaç'ın en belirli özelliği sevimliliğiydi. Şu yahut bu meselede düşünceleriniz onunkilere hiç uymasa da Ortaç'a kızamaz, kızsanız bile uzun süre kin besleyemezdiniz. Bir dostça sözle, bir kardeşçe davranışla mutlaka gerginliği giderir, sizin de tutumunuzu daha soğukkanlılıkla gözden geçirmenizi sağlardı.

İstediklerini çevresindekilere yaptırmak için Ortaç'ın başvurduğu en etkili yol onlara kendini sevdirmekti. Ellerindeki imkânları başka insanları ezmek için kullananlardan nefret eder, adam korkutma ve heybetli görünme meraklısı kişileri her zaman alaya alırdı.

O günün iktidarının cart curtunu iğnelemek için 25 Temmuz 1957 tarihinde yazdığı «Korkunç Adam Olmak» başlıklı yazıda Kel Hasan'ın kardeşi aktör Recep Safa ile ilgili bir hâtırasını nakleder. Kel Hasan gibi halk komiği olmak istemeyen ve padişah rollerine merak saran bu adam hakkında bakın ne anlatıyor Ortaç:

«Bir gün, hiç unutmam, arkasında sırmalı kaftan, başında sorguçlu kavuk, bir sürücü beygirine binmiş, sahnede göründü. Yavuz Sultan Selim olmuştu. Sefere hazırlanan ordusu önünde, belindeki kılıca el atarak:

— Zâtı şâhânem ferman buyuruyorum ki...

Diye kükreyince, salon bir korku ürpertisi yerine kahkahadan kırılmaya başlamıştı!»

Batılılar inatçı yaratıkları yürütmek için başlıca iki usul olduğunu söylerler:

1. Burnunun ucuna havuç tutarak tavlamak;

2. Gerisine sopa değdirerek korkutmak.

Ortaç, ağırlığı havuç vaadine vermeyi her zaman tercih eder, sopa korkusunu dayanak yapmak isteyenlere çatardı. O duygusunu da aynı yazıda şöyle dile getiriyor:

«Korkuda muhabbet değil, sadece nefret vardır. Ziya Gökalp ne güzel söylemiştir:

— Vâiz, beni cehennemle korkutma;
Allahıma sevdiğimden taparım!

Hiçbir korku, insanları sevginin sürükleyeceği fedakârlıklara sürükleyemez.

Atatürk, inkılâpları Beyazıt Meydanına idam sehpaları kurarak değil; halk kalabalığına karışıp konuşarak yaptı.»

Bu yazının yazılışının üstünden 15 yıl, o zamandan bu yana Türk toplumunun başından da çeşitli bâdireler geçti. İnceleyin, göreceksiniz ki atlattığımız her belânın ve çektiğimiz acılardan çoğunun kaynağında hep aynı hatâ vardır:

Toplumu etkileme aracı diye korkuyu kullanmaya kalkmak!

Menderes'ten Aydemir'cilere, Sükan'dan anarşist eylemcilere kadar çeşit çeşit —ve çoğu kere biribirine karşıt— iktidar kestirmecileri hep havucu unutup sopaya sarılma yanlışına düştüler.

O yüzden içine kaydığımız son keşmekeşi durdurmak için verilen 12 Mart Muhtırasından sonraki gelişmelerin bir yıllık bilânçosunda ise öyle bir yanlış görülmüyor.

Keşmekeşin içindeyken birçokları İspanyol tipi bir faşizmin kapıya dayandığını, eli en kalınından sopalı bir yönetimin kaçınılmaz hale geldiğini, hukuk devletinin parlâmentosu ve bütün takım taklavatıyla rafa kaldırılmak üzere olduğunu düşünüyorlardı.

Öyle bir şey olmadı. Yerli yabancı, dost düşman birçok gözlemci şu inancı paylaşıyorlar:

Bu kadar hukuka bağlı, bu kadar efendice, bu kadar ölçülü ve dikkatli bir askerî müdahale örneği dünya tarihinde görülmemiştir. O kadar ki, bunun bir müdahale olup olmadığı bile tartışma konusudur.

İzlenen ölçülü tutumun kısa zamanda iyi sonuçlar vermeye başladığını, toplumun huzurlu bir ortama ve —yeni aksilikler çıkmazsa— ekonomik güçlenmeye yönelmiş bulunduğunu herkes görüyor.

Ne var ki, Muhtıranın muhatabının kimler olduğunu büsbütün unutmuşa benzeyen bazı çıkar çığırtkanları artık meydanı boş bulduklarını sanarak günden güne şımarmakta, kendilerinden başka herkesin susturulması için «sopa» dozunun ille de arttırılmasını ve yönetime korkunç bir çehre verilmesini isteyebilmektedirler.

Oysa bugün Türkiye'de «havuç» kıtlığı, inanç ve ülkü bunalımı var. Bu bunalım ancak insanlarımızı ortak amaçlar uğrunda birleştirecek bir kardeşçe dayanışma ortamının gerçekleştirilmesiyle giderilebilir.

O hedefe giden yolun parolası ise korkunçluk değildir her halde.

Atatürk'e gerçekten inanıyorsak onun başlıca dayanağı konusunda Ortaç'ın söylediğini hatırdan çıkarmamalıyız:

— Hiçbir korku, insanları sevginin sürükleyeceği fedakârlıklara sürükleyemez!

AKBABA

geçmiş zaman olur ki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

Akbaba'yı kırkbeş yıl yarıştıran kurucumuz ve başyazarımız merhum YUSUF ZİYA ORTAÇ, ülkemizi ve dünyayı ilgilendiren çeşitli aktüaliteleri üzerine ciddiyetle eğilmiştir. Vefatının beşinci yıldönümü münasebetiyle, üstadımızın bu yazıları 1958 - 1967 yılları Akbaba'larından derlenmiştir.

Uzun yıllardır süren «Orman suçlarının affı» konusu nihayet günümüzde karar ve kanuna bağlandı. Ağaç âşığı, yeşillik âşığı Yusuf Ziya hiçbir zaman —pek çok yurt aydınları gibi— bu affa razı olmamıştır 14 yılın ardından 9 Nisan 1958 günlü Akbaba'da bu konu için şöyle feryat etmişti:

SUÇ VE CEZA

Orman suçlarının affı için bir kanun tasarısının Büyük Millet Meclisine geldiği bir zamanda bu satırları yazmayı da ayrıca, pek faydalı olmasa bile, pek lüzumlu bir vazife sayıyoruz.

Temkinsiz kalemlerden sıçrayan mürekkep zifosları cezasız kalmazken, delikanlı ağaçları baltadan geçirenleri, uçsuz bucaksız ormanları ateşe verenleri, taze dalları, yeşil filizleri kara keçilere ikram edenleri affetmek... Niçin bu merhamet?.

1960 baharında ülkede büyük iç fırtınalar esmektedir Ülke 27 Mayıs ihtilâlinin eşiğindedir. Çok şeyler yazmak isteyip de yazamayan Ortaç, 28 Nisan 1960 günlü «Kölemin İsyanı» başlıklı yazısını şu anlamlı cümlelerle tamamlar Yazarın «kölem» dediği şey kalemidir

KÖLEMİN İSYANI!

Ama, arap kölemin babaları tutmuştu bir kere. Yazmam diye dayatmasın mı yine?

Ne mi yazmak istiyordu Sormadım bile Ama kötü niyeti her kelimede, mürekkebi kâğıda tükürüşünden belliydi

Bana karşı, kırk yıllık efendisine karşı dikbaşlılık ha? Onu, bütün öfkemle bastırıp kırmasını bilirdim ben! Ama hayır, hayır, yapamıyacağım bunu Ona uymak bana yakışmaz. Ben onun kölesi değilim o benim kölem! .. Bekleyeceğim öfkesi geçsin sinirleri yatışsın Ehhh, bilinmez belki söyleyemediği, içine attığı unulmaz bir derdi vardı zavallının!

Gönlünü almak için kapağını geçirdim, vidasını çevirdim, bir hafta uyusun, dinlensin diye cebime koydum!

Belki havalardandır, değil mi?.. Hele şu loş, şu kasvetli bulutlar dağılsın, hele güneş, bahar güneşi bir çıksın bakalım.

Yurdumuzda durmadan artan hayat pahalılığı —yazık ki— değişmez bir konudur. Yusuf Ziya on yıl önce bu konuda sorumlulara şöyle haykırmıştı. (11 Ocak 1962 günlü Akbaba).

SUÇLU, AYAĞA KALK!..

Bütün yurt düzeyini kaplayan Tanrısal bir ses gürlese:

— Suçlu!... Ayağa kalk!

Koltuğunda rahat oturan kaç kişi kalır?... Hele iktidar koltuğunda!

Doğu'da açlık varmış!... Bu açlık şimşek gibi ansızın mı çaktı?... Yıldırım gibi ansızın mı düştü?...

Şimşeğin bile çakmadan önce, yıldırımın bile düşmeden önce belirtileri vardır: Gök morarır, ağaçlar ürperir, rüzgâr, sanki ölüm kokar!

Aylardır gazetelerde okuyoruz: Doğu'da açlık var... Aylardır gazetelerde okuyoruz: Doğu'da hayvanlar ölüyor... Aylardır, aylardır, aylardır...

İnönü hükûmeti, bu açlığın son suçlusudur. Ondan önceki Milli Birlik hükûmeti neredeydi?... Başbakanıyla, Tarım Bakanıyla, İçişleri Bakanıyla?... Bütün bakanlarıyla?..

Koskoca bir sınır bölgesini açlığın hortlak dişlerine, ölümün iskelet kollarına teslim edenler, bu millî dramın seyircileri arasında kalamaz!

— Suçlu!... Ayağa kalk!

Ülkede gerçek duzen ve huzurun kurulup yerleşmesi konusunda yurtsever Yusuf Ziya Ortaç, 29 Kasım 1962 günlü Akbaba'da şöyle sesleniyordu:

İNANMIŞ ADAM!

Reşit Paşaları, Mithat Paşaları, Ali Suavi'leri, bütün devrimcileri, büyük saygılarla selâmladıktan sonra söyleyim: Biz Avrupalılığa, uygarlığa, çağdaş hayata ilk adımı Atatürk'ün ayaklariyle attık!

1945'te, bizi bir adım daha ileriye götürmek isteyenlerin nasıl 1923 gerisine ittiklerini görünce, O, gözümüzde de, gönlümüzde de yaşadığı günleri aşan bir büyüklük aldı: Kendi kendisini geçen bir büyüklük!

Tek çıkar yol vardır: Atatürk ilkelerinin sönmez meşalesiyle aydınlanan yol!

Her partinin içinde buna inanan idealistler var.. Hele partiler dışı, kaba politikaya sırt çevirmiş aydınlar çoğunluğu, tüm bu inanışta, bu güvenişte, bu yöndedir.

Türkiye'yi «İdare-i maslahatçı»ların düşürdüğü bataktan ancak onlar kurtarabilir, o inanmış insanlar topluluğunun kuracağı Kemalist parti...

Bir inanmış adam, yüz inanmamış adamdan daha kuvvetlidir!

İstanbul Belediye Başkanı, artık kendi örgütünden ümit kesmiş olmalı ki, halkı temizlik yarışına koşmayı kararlaştırdı İstanbul'un ezeli düzensizliğinden oldum olası yakınan Ortaç, 6 Haziran 1963'te bu konuda şöyle diyordu:

UTANÇ!

Geçen hafta İstanbul'un beşyüzüncü fetih yılını kutladık. Nutuklarla, bayraklarla, mehterlerle... Ve.. nihayet Vilâyet binası önüne kurulan gecekondularla!...

Sultan Osman'ın rüyasında gördüğü:

İstanbul'u al gülzar yap!

dediği İstanbul bu!

Beşyüzon yıl çalıştık, çalıştık, çalıştık ve yaptık yapacağımızı!

Beşyüzon yıllık İstanbul'da, onbeş yıllık İsrail'e bakıp utanalım!

Sıkıyönetim, askerî yönetim, seçimlerin vaktinde yapılıp yapılmayacağı, şu son ayların üstünde en çok durulan konusudur. Yusuf Ziya Ortaç, yedi yılın ötesinden bu konuda bakınız ne diyor: (18 Şubat 1965)

ORDU VE POLİTİKA!

Seçimler olacaktır. Geç de olsa olacaktır, güç de olsa olacaktır. Ulusal artıklardan oy sadakası dağıtılsa da olacaktır, dağıtılmasa da olacaktır. Bütün aday listeleri tek kâğıtta da toplansa olacaktır, ayrı ayrı kâğıtlarda olsa da olacaktır ve sandıklar açılacak, oylar vatandaş gözü önünde sayılacak, iktidar, kazananın olacaktır!

Ordu, seçim sonu ne olursa olsun, bir şey söyler:

«Ben, yalnız Türk vatanının, Türk milletinin ve Atatürk devrimlerinin bekçisiyim!»

Bu yakınlarda NATO'ya girişimizin 20 nci yılı kutlandı. Yusuf Ziya Ortaç, 20 Nisan 1966 günlü Akbaba'da NATO için de görüşlerini özetlemiş ve yazısını şöyle bağlamıştı:

KİMDİR ONLAR?

Ben bu yazıyı 12 Nisanda yazıyorum. Fransız sosyalist partisinin parlâmento grup başkanı Defferre, Meclis kürsüsüne yarın çıkacak ve sizler beni, çatışma bittikten beş gün sonra okuyacaksınız.

Dikkat!... Aman, aman, aman dikkat!

Komünistler, De Gaulle'e karşı bütün engellemelerde, bütün çıkışlarda, bütün karşı koymalarda sosyalistlerle beraber atılırlarken, NATO konusunda ayrılıyorlar.

Neden mi?... Onun cevabını, benim kalemim değil, Fransız gazetesi Figaro versin size:

«Hiç kimse için sır değildir ki, komünistler Cumhurbaşkanı De Gaulle'ün NATO'dan çekilmesinde onunla beraberdirler!»

Şimdi, akıllılar, bir deliyi protesto ederken sokakta hükûmet başkanına söven ve Amerikan denizcilerinin yüzlerine tüküren şüpheli ağızları siz düşününüz ve Türkiye'nin kurtuluşunu NATO'dan ayrılıp tek başımıza kalmakta arayan bizim sosyalistlerin sahici adını da siz bulunuz!

Yusuf Ziya Ortaç'ın Akbaba için yazdığı son başyazı «Bayramlarımız» adını taşıyordu. Kendisinin deyimi ile bu «karamsar yazı» aynı zamanda «son»du. Üstad, makalesinde yine dağınıklıklarımızdan yakınıyor ve sözlerini söyle tamamlıyordu: (22 Mart 1967)

BAYRAMLARIMIZ

Bu karamsar yazıyı bitirirken, bir de cedlerimizin eski bayramlarını düşündüm. Dört mısrada çizdiği bayrama bakın Nedim'in:

Iyd erişsün, bâis-i şevk-i cedid olsun da gör,
Seyr-i Sâdâbâdı sen bir kerre Iyd olsun da gör!
Kûşe kûşe mihrler mehler bedîd olsun da gör,
Seyr-i Sâdâbâdı sen bir kerre Iyd olsun da gör!

Sâdâbâd'ın Kâğıthane olduğunu bilirsiniz elbet... Nerde o «üç çifte» lerin, o «hanım iğnesi» kayıkların Kâğıthanesi? Şimdi fabrika leşlerinin kokuttuğu bir bataklık!

Eski bir atasözümüz vardır ki, hiç eskimez: «Deliye her gün bayram» demişler...

Kâğıthane'yi bataklık yapan insanlara akıllı denir mi?

Aman müslüman kardeşlerim, bayram namazında duayı unutmayınız: Allah cümlemize akıllar ihsan eylesin!

Bir milletvekili, cebine attığı izmaritle az daha yanıyordu.
— Gazeteler —

— İyi ki cebimde oy yoktu!..

Karagöz-Hacivat

ECEVİT — Kaldırdık perdeyiil, çıktık sahneye.

PAŞA — Varıp haber edelim tüm Cehepe'ye...

ECEVİT — Koysunlar iki ellerini çeneye...

PAŞA — Antalya, İzmir, Ankara, ne oluyor Ecevit?

ECEVİT — Sayın Paşam, nedir bu kızgınlık, bu şedit?

PAŞA — Gel bakalım gel, söyle bana oyunu?

ECEVİT — Kimseden zorla almıyoruz oy'unu.

PAŞA — Seni gidi seniii lâf ebesi!

ECEVİT — Parti doğurdu Paşam, ben bir parti bebesi.

PAŞA — Bana bak, gel anlaşalım.

ECEVİT — Benimki ortanın solu olsuuun...

PAŞA — Ham sofu mu olsun?

ECEVİT — Yooo, azıcık işlenmişi, Satır'lısı olsun.

PAŞA — Evlâdım karıştırma Satır'ı, güt sahibini, güt hatırı...

ECEVİT — Güde güde, şiştiler oldular birer göbeek.

PAŞA — Bana bak, yeri gelince atarım ben köteek... Yeter bu kadar tekerleme, yapalım şimdi biraz şekerleme...

ECEVİT — Saklayın iştahınızı Kurultay'a Paşam.

PAŞA — Bırak şimdi Kurultay'ı, bak Ecevit'im, bak iki gözüm...

ECEVİT — Camları Paris'tendir yalansa çıksın iki gözüm.

PAŞA — A efendi oğlum, seninle şöyle iki lâf edilmez mi?

ECEVİT — Ediliiir... Altı - Ok...

PAŞA — O ne, o?

ECEVİT — İki lâf Paşam.

PAŞA — N'olmuş Altıok'a?

ECEVİT — Altı tane sekreterin kalbinde Paşam.

PAŞA — Memnun oldum, memnun oldum, biri halkçı, biri devletçi, biri lâvık...

ECEVİT — Yediler hepsi birer adet kazıık...

PAŞA — Aa aa, ne kazığı Ecevit, gözüm?

ECEVİT — Söyleyemem Paşam, dokunur sonra sözüm.

PAŞA — Yoo, sen solundan kalkmışsın bugün.

ECEVİT — Kurultayı bekliyorum.

PAŞA — O da niye?

ECEVİT — Yapacağım düğün...

PAŞA — Kiminle evleniyorsun?

ECEVİT — Tabanla Paşam.

PAŞA — Dur bak dur, söyle bakalım bana, kim çıkardı ortanın solunu?

ECEVİT — Emekçi takımı...

PAŞA — Kuzum Ecevit'çiğim yeme hakkımı.

ECEVİT — Hak değirmende Paşam.

PAŞA — Ağarttık sakalları bu yaştan. Bana bak bana, sever misin beni?

ECEVİT — Severim, hem de saygım büyük.

PAŞA — Pekiyi nedir öyleyse bu düdük üstüne düdük?

ECEVİT — Uyanasınız diye, dürtülük...

PAŞA — A iki gözüm, söyle nedir senin derdin?

ECEVİT — Söyleyemem derdimi Paşam duymasın diye...

PAŞA — Bana bak bana, sen şiir yazmasını bilir misin?

ECEVİT — Mirkelâmoğlu bilir Paşam. Hem şiir yazar, hem İzmir'de sopa yapar.

PAŞA — Ne sopası?

ECEVİT — Delege tafrası...

PAŞA — A iki gözüm, ben senin için marksist diyenlere iftiracı dedim.

ECEVİT — Satır da, marksist Şili'li Allende'den daha marksist olduğumu söyledi.

PAŞA — Aaaa iftiracı, iftira iki gözüm, iftiraaa...

ECEVİT — Kalmam artık iftaraa.

PAŞA — İmama kızıp orucu bozmaa... Sonu iyi olmaz bana kızanın.

ECEVİT — Toprak işleyenin, su kullananın.

PAŞA — Haydi gel seninle anlaşalım.

ECEVİT — Olur vedalaşalım...

PAŞA — Yanlış anladın kuzum Ecevit'im, anlaşalım dedim.

ECEVİT — Haa, anlaşalım anlaşalım... Pekiyi bizim dokuz madde n'olacak?

PAŞA — Yapma iki gözüm, parti dokuz doğuracak.

ECEVİT — Verimlidir maşallah Cehepe... Dokuzyüz kırkaltıdan bu yana her yıl gebe.

PAŞA — Demokrat oğlandan mı bahsedersin?

ECEVİT — Şanı şerefi Cehepe'nin neylersin...

PAŞA — Yapayım mı yine seni Genel Sekreter?

ECEVİT — Aman yapmayın Paşam, yapmayın, Kırıkoğlu kırılır, olur sonra toz şeker...

PAŞA — Dur sana bir bilmece bildirmece, bilirsen rüyana girsin Satır bu gece. Bir gövdede iki baş?

ECEVİT — Bildim.

PAŞA — Nedir?

ECEVİT — Dev...

PAŞA — Kuzum Ecevit, devin yedi başı olur...

ECEVİT — Orkunt, Satır, Erten, Mirkelâm, bir de ayrıca Toker'e selâm...

PAŞA — Toker de kim?

ECEVİT — (KİM) Paşam, (KİM)? Gazetelerde akıl hocası.

PAŞA — Ama bilmecemi bilemedin daha?

ECEVİT — Bildim işte, beşi onlar, ikisi biz...

PAŞA — Yoo, yoo bilemedin... Haydi bilirsen, verdim sana İzmir'i, Ankara'yı, Antalya'yı.

ECEVİT — Oralar zaten benim Paşam...

PAŞA — Pekiyi İstanbul'u verdim?

ECEVİT — Olmaz, CHP'yi bana verirsen söylerim...

PAŞA — Yooo, onu vermem işte.

ECEVİT — Öyleyse ben de söylemem işte.

PAŞA — Pekiyi, Cehepe'nin, he'sini vereyim sana.

ECEVİT — Olduu... Şimdi bir gövdede iki baş, oyun kâğıtlarından valedir. Çekeriz kılıcımızı, kime gelirse helâldir...

PAŞA — Hile yapmak yok, genel merkez yakalar, kim yaparsa hileyi.

ECEVİT — Söz olsun, yapanın hile, büyüsün koca göbeği...

PAŞA — Kes!...

ECEVİT — Ben kesemem Paşam, çağıralım kessin Satır.

PAŞA — Haydi bakalım, kestirdik Satır'a, iste kâğıdını.

ECEVİT — Valeee...

PAŞA — Bak sen şu hale, bir çekişte çıktı vale...

ECEVİT — Ya sen Paşam?

PAŞA — Papaz... Haa, bana bak, bu iş olmaz...

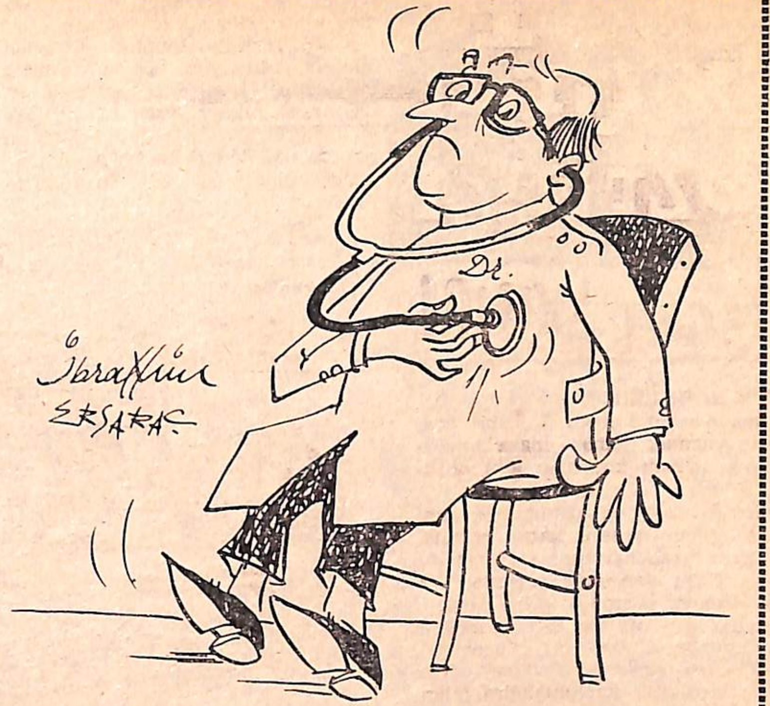
ECEVİT — Kesti Satır, çektiniz siz...

PAŞA — Hile var bu işte hilee, kaç yıllık politikacıyız bilmez miyiz?

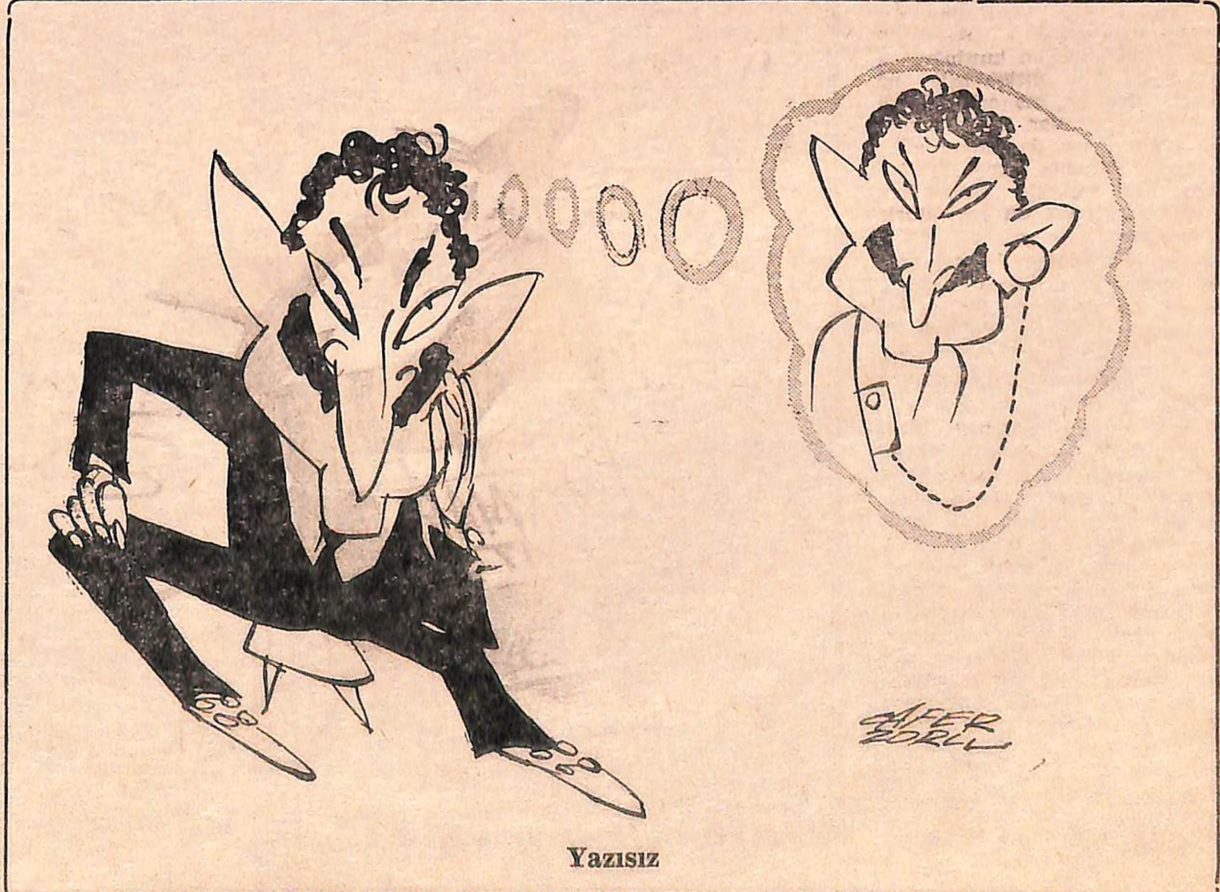
ECEVİT — Kapadınk perdeyiii eylediiik viraaan!...

PAŞA — (Kızgın) Varıp Kurultay'a paylaşalım kozlarımızı hemaaaan!...

Muzaffer İZGÜ

— Sağlık Bakanlığı kendi dertlerini inceledi. —

Yazısız

Bir Yazarın Özelliği

Kenan AKINCI

GEÇENLERDE bu yazıyı yazmak için değil de, «bir yazı yazmak için» masa başına geçmiş, arpacı kumrusu gibi düşünüyordum.

Nasılsa felekten çaldığımız günlerden birini iadeye karar vermiş, meyhane arkadaşlarımıza ihanet etmişiz. Kafa dengemiz yerinde. Bir başladım mı yazmaya, gider artık... Ondan sonra bir kaç ay yazmasam da olur Gene böyle bir gün ayırır, açığı kapatırım Daha önce böyle gün ayırıp açık kapamışlığım falan yok ama, bu kez öylesine bir güç birikimi sezinliyorum kendimde. Hele bir başlayayım.

Eh. Madem ki kırk yılda bir doğru dürüst çalışmaya niyetlenmişiz, şöyle çok önemli bir yazıya girişmeli ki kafa patlattığımıza değsin.

Aklımdan bir bir geçiriyorum: Şu günlerde herkesin mıncıklayıp durduğu ekonomik konulara bir yumulsam da, en doğru yolu göstersem?... Kötü olmaz ya, bunun için birtakım istatistik rakamlar, örnekler falan ister Yok, Almanya'da şöyleymiş, Fransa'da böyleymiş Türkiye'de durdurulan afyon üretimi, Kuzey İrlanda'da başlatılan katolik tüketimi Uzun iş bunlar Açmaz bizi.

En iyisi döşenmeli bir köy romanı! Şöyle fıraklı bir şey Kızın adı Zeynep, oğlanın «Mırat» Doğrusunu ben de biliyorum ama, kız öyle diyor «Mırat... Mıradım benim!...» diyor romanın bir yerinde Hani o çavdar tarlasındaki olay sırasında... Sonra şalvarını gül dalından alıyor, Murat çarıklarının bağlarını sıkıyor

Kendime geldim birden Ne şalvarı, ne çarığı be? Olsa olsa: Zeynep gül dalından dantel külotuyla İspanyol pantalonunu almış. Murat da yumurta topuklu iskarpinlerinin bağlarını sıkılamıştır! Sekiz yıl öncesine göre roman kurduğumuz köye bir ay önce gittiğimizde ne gördük? Gençler, kız erkek hepsi son moda giyinmişler Yarısı okullu zaten: öbür yarısı da onlara ayak uydurmuş Gündüz komşu köyden gelen takımla yaptıkları futbol maçını izledik akşamı da jeneratörle oynatılan filmi...

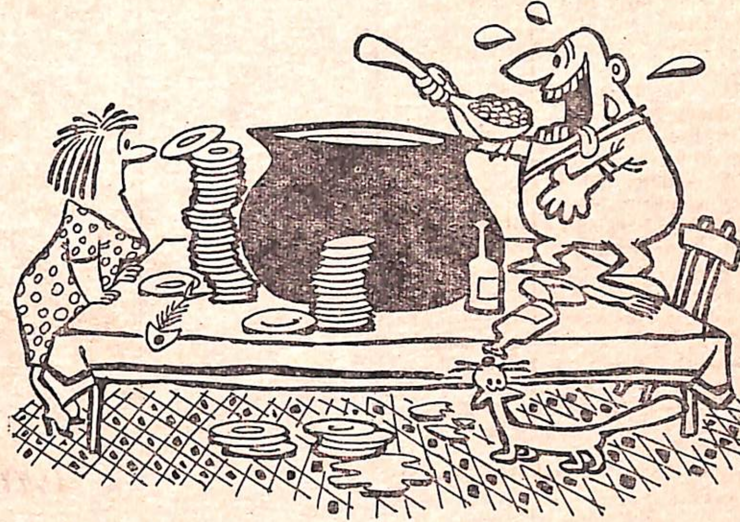
Doğrusu biraz kafam bozuldu köylülere Mübarekler, durun durduğunuz yerde de, şöyle ağız tadıyla bir roman yazalım! Neyse Yıllarca önce yazanlar yazmış, görevlerini yapmışlar Biz şimdi bakalım başımızın çaresine...

Şiir yazmalı, şiir! Şiir mi? Kim okur, kim dinler ya? Radyo reklâmlarındaki üstadlar hani şu program ozanları falan.. şiirden tiksindirmişler ortalığı Şiir denen şeyin aslında çok daha başka ve iyi bir şey olduğunu zor anlatırız artık.

Hah! Yahu bir operet yazmalı da TRT'ye vermeli! Birine besteletip «Ayşe» operetinin yanına koyarlar. Bir bayram birini yayınlarlar, bir bayram öbürünü! Yeter ki «Ayşe» nin her yayınlanışında söylenen «TRT Radyo Operetleri Serisinden!...» sözündeki «seri» sözcüğü anlamını kazansın! Fakat boşuna olur diye hiç başlamadım. Öyle ya, beş yıl mı oldu, on yıl mı, onbeş mi... O «seri» den döner döner, bu «Ayşe» operetini yayınlarlar. Demek ki işi inada bindirmişler!

Peki biz ne yazalım şimdi arkadaş?...

Saate baktım: Ohoo!... Öğleden bu yana, altı - yedi saattir düşünmekteyim. Uzun yazı yetişmez artık. Ancak hikâye yetişir. Çeşitli konuları geçiriyorum aklımdan Konu çok da, iskeleti çizilmiş, sonu bağlanmış olanı yok. Bir türlü derip

çatamıyorum birini... Gene saatler geçiyor.

O arada radyonun dedikleri çalındı kulağıma. Bir pazar programı; belki siz de dinlediniz. Büyük adamların garip yanlarından söz ediyor. Adı geçen kişiler de ünlü yazarlar!...

Mark Twain, yazılarını yatakta yazarmış. Balzac, çok yemek yermiş... Bilmem kim, hep gezinir; öbürü ayaklarının altına buz koyarmış. Diğeri, kapıyı pencereyi kaparmış. Bir başkası ardı ardına kırk fincan kahve içermiş... Daha bir şeyler işte...

Benim aklım Balzac'a takıldığından, sonrakilerin adlarını belleyemedim. Derdimin devâsını bulmuşum, dinler miyim ötesini! Belli ki benim verimsizliğim açlıktan. Öğlende doğru dürüst bir şey yememiştim zaten. İlle de yazacağım diye akşam yemeğini de atladık!... Kafa çalışır mı hiç?

— Kurun sofrayı bana! dedim.

Anlaşıldı Balzac efendinin o koca koca kitapları nasıl yazdığı. Öylesine yemek yermiş ki, yakınları bu durumdan korkar, hatırlatırlarmış; o da kızarmış onlara.

Masaya ne konursa süpürüyorum. Çok geçmeden doydum, fakat aynı hızla tıkınmaya devam ediyorum. Bizimki: «Çok yedin, dokunacak...» desin diye bekliyorum. Fakat demez mübarek kadın! Ben, «Şunu getir, bunu getir...» dedikçe sessiz sedasız getiriyor. Zorla yutuyorum artık. «Hadi be Tanrının kulu! Patlayacağız be!...»

— Yahu, şu fasulyeyi tenceresiyle birlikte getirsene sen.

Tuttu getirdi!

— Koy şuraya.

Önümden yana çektiğim tabağın yerine koydu. Gene ses çıkarmaz!

— Kepçeyi getir, bu kaşık küçük geliyor.

Şaşkın şaşkın yüzüme baktı. Umutlandım:

— Ne bakıyorsun?

— Hiç.. dedi.

Gitti. kepçeyi de getirdi.

Ekmekten bir yudum aldıktan sonra, fasulyeden de bir kepçe dolusu alarak ağzıma götürüyordum ki:

— A aaa! dedi.

İçimden «Çok şükür!» diyerek, kepçeyi yarı yolda durdurdum:

— Ne var? dedim sert sert.

— Ne yapıyorsun öyle, delirdin mi sen?...

— Niçin delirecekmişim?

— Kaşıkla neden yemiyorsun?

— Daha midemin dörtte üçü boş. Kaşıkla yersem... Ohhoo, iğneyle kuyu kazmak...

— Aklın yerinde mi gerçekten senin?

— Elbette...

— Ayol, dünyayı yedin! Bırak böyle acayip şakaları, patlayacaksın nerdeyse; dokunur.

Hah, oldu işte... Balzac olsaydı ne yapacaktı şimdi? Kızacaktı... Kızdım:

— Yazıklar olsun, ey çorak kalbindeki devedikenlerinin arasında merhamet çiçekleri bitmeyen, vicdansız kadın! Benim zavallı bedenimi aç bırakabilirsin, fakat ruhumu asla!... deyip, kepçeyi attım elimden.

— Hoppalaa . N'oluyor Allahaşkına sana? İstediğin kadar ye. Ben senin iyiliğin için söyledim.

— Senden merhamet dilenmiyorum ey erdem yağmurundan kovasına bir damla nasip olmayan bahtsız!...

Ona durumu anlatmak istiyorum ama, ilham perileri numarayı çakarlar diye fazla açık veremiyorum.

Kadıncağız bir yandan sofrayı topluyor, bir yandan da kaygılı kaygılı beni süzüyor.

Geçtim yine kâğıdın kalemin başına.. Bre gelmez aklıma bir şey! Yarım saat geçti, yok. Bir saat geçti, yok...

Bir de şu Mark Twain usulünü denemeli. Adam, üstadımız Elbet bir bildiği var ki yatağa girip yazıyor. Özellikle mizah için yararlı demek ki bu çeşidi.

Defter kalem elde, girdik yatağa.

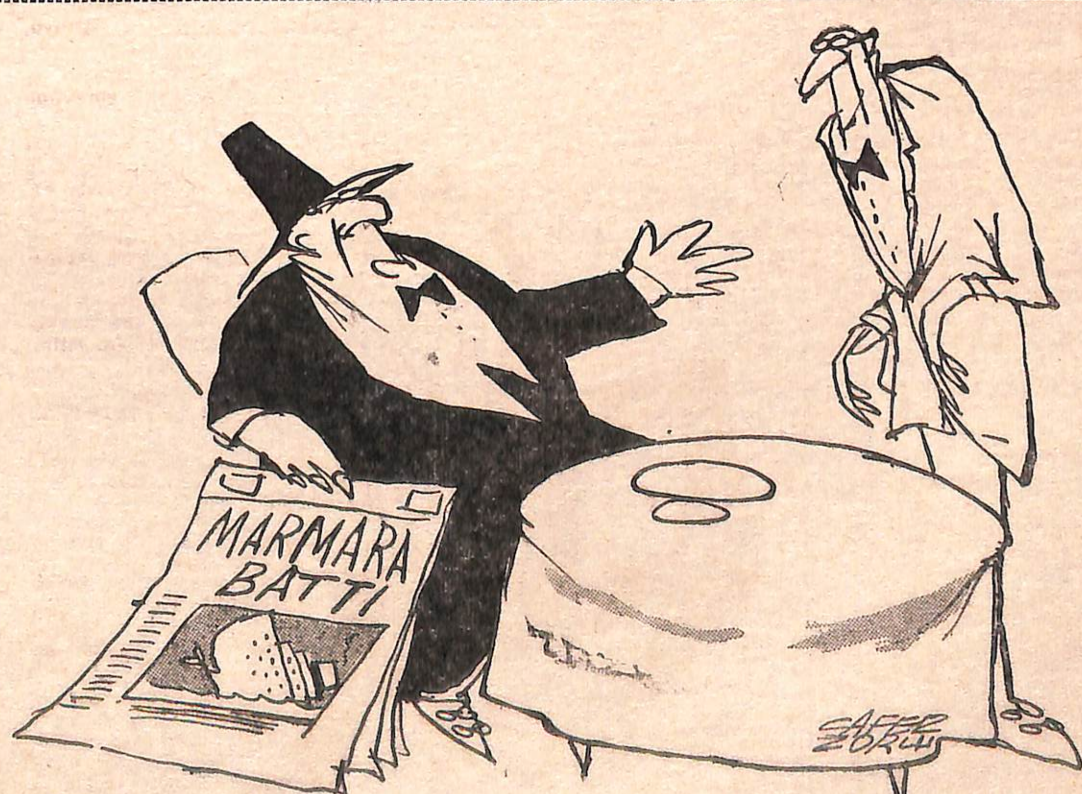
Arkadaş, beni bir gaflet bassın!... Dakikalar geçtikçe ağırlaşıyorum. Giderek dalmışım. Elimdeki kalemin yanağıma batmasıyla uyandım. Uykumda bir kaç hikâye yazıp bitirmiştim ama, gel de hatırla bakalım.

Sabah yaklaşmış. Gidip elimi yüzümü yıkadım. Hiç lâmı cimi yok. Ben bu yazıyı yazacağım arkadaş!

İyice açılayım diye biraz da kültürfizik yapayım dedim. Önce el kol hareketleri yaptım. Ardından da tepesi üstü dikildim. İşte tam o sırada aklıma geldi ki şu çektiğim sıkıntıyı yazayım! Ve gördüğünüz gibi yazdım

Demek benim de özelliğim buymuş. Tepesi üstü dikildikten sonra kafam bir güzel çalışıyor, gürül gürül yazıyorum. Biraz güç ve garip bir özellik ama, n'apalım? Bize de bu düşmüş.

Kenan AKINCI

— Efkâr bastı, getir bir Marmara şarabı!..

YUSUF ZİYA ORTAÇ

1971 - 1972 Armağanı Yarışması

GÜLERİZ ACIKLI HALİMİZE

(Birincilik kazanan hicviye)

Yazan: FUAT ERTEKİN

Kurucumuz adına düzenlediğimiz «Hayat Pahalılığını Yaratanlar» konulu hiciv yarışmasında birincilik ödülü (2000.— T.L.) kazanan eseri bu sayımızda yayımlıyoruz. Akbaba, «Güleriz Acıklı Halimize» adlı hicivi yazan öğretmen sayın Fuat Ertekin'i candan tebrik eder, başarılar diler.

Millet pahalılıktan bağırır direk direk,
Bu gidişin sonucu ne olacak diyerek?
Biri soğan bulamaz, öbürü yemez börek,
Bıçak cana dayandı, bir çare bulmak gerek.
Bilmem ki, hangi çare panzehir gelir bize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Yaradılmışız sanki hep çile çekmek için,
Hem de bir ömür boyu gözyaşı dökmek için.
Kula kul olduk gayri bir lokma ekmek için,
Çalış, didin fırsat yok, billâh dinlenmek için.
Zindan oluyor inan, gün be gün dünya bize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Kalmadı hiçbir şeyin yazık bet bereketi,
Fiyatların yanında hiç SATÜRN BEŞ roketi.
Her gün başka biçimde, her malın etiketi
Gözümüzle yiyoruz, vitrinde duran eti..
Böylece nefsimizi körlüyoruz bizbize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Hangi yöne bakarsan feryat feryat üstüne,
Çeşit çeşit dümenler, hayat memat üstüne.
Bol bol nutuk çekmeler âbıhayat üstüne,
Reformlar, kalkınmalar edebiyat üstüne.
Bu gidişle ACEM'ler aşık atamaz bize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Her nereye gidersen sadece boş öğütler,
Memuru fıtık etti, yatay dikey ümitler.
Her gün zam zam üstüne, nerde iyi niyetler?
Karın doyurmaz oldu, yirmibeşlik simitler.
Evimizde hırgürle doyuyoruz bizbize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

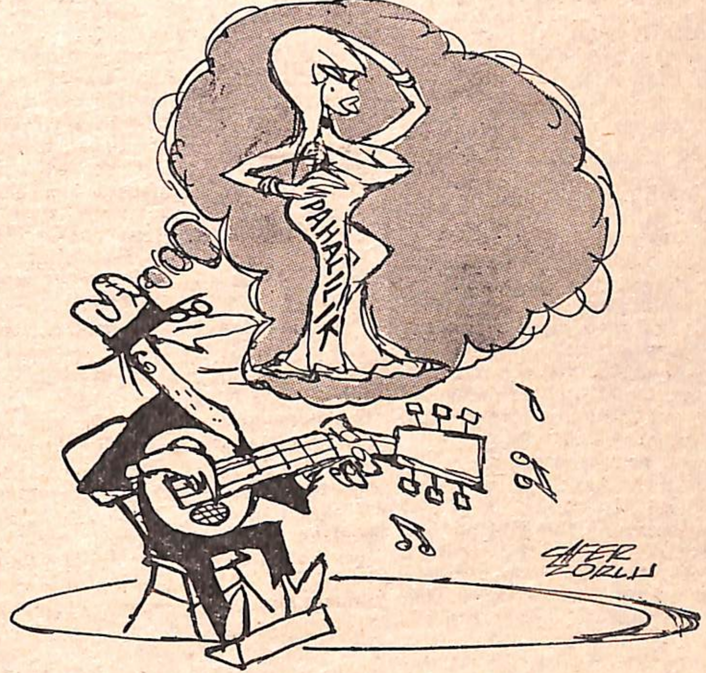
Fırsatçı oynar durur (ha bundadır, ha şunda)
Ucuzluk diye bir şey göremezsin karşında.
Bir âsap bozukluğu başlar her ay başında,
Manto nedir bilmiyor kız ONSEKİZ yaşında.
Yârab... bize sen acı sabır ver cümlemize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Çarşı, pazar gezerken kan ağlıyor içimiz,
Pantol delik nerdeyse, görünüyor kıçımız.
Son zamanda ağardı sakalımız, saçımız...
Gol yiyoruz habire, zor geçiyor maçımız.
İnsaf hakem bey artık bir penaltı ver bize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Kimse gelmez yanına yırtınsan, imdat!.. desen,
Her lâhza başımızda zam rüzgârıdır esen.
Sabah olmaz geceler horozlar gibi ötsen,
KAZIK peşini bırakmaz, AY'a, MERİH'e gitsen.
Hâsılı yanıyoruz mum yakıp derdimize,
Durmadan gülüyoruz, acıklı halimize.

Edincik İlkokulu Müdürü
Fuat ERTEKİN

Yusuf Ziya Ortaç'ın bestelenmiş bir şiirinden:

«Nereden sevdim o zâlim kadını»
«Bana zehretti hayatın tadını»

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜNÜ KAZANAN:

FUAT ERTEKİN

1929 yılında Balıkesir ilinin Manyas ilçesinin Cumhuriyet köyünde doğdum. İlk tahsilimi köyümde tamamlayıp 1944 yılında Balıkesir ilinin Savaştepe Köy Enstitüsü'ne girdim. Enstitüyü, son sınıfta Edebiyat'tan sınıfta kaldıktan sonra 1949 yılında bitirerek ilk öğretmenlik görevime Bandırma ilçesinin Yeni Ziraatlı köyünde başladım. Daha sonra Manyas ilçesinin Kapaklı köyü ve Süleymanlı köyü ilkokulu öğretmenliklerinde bulundum. 1958 yılında yedek subay olarak Karaköse'de vatani vazifemi yapmamı müteakip 1959 yılında Erdek ilçesinin Kılazak köyünde ve Marmara bucağı Merkez İlkokulunda öğretmenliğe devam ettim. 1961 yılında Dursunbey Merkez Atatürk İlkokulunda çalıştım. 1962 yılında ise Edincik Merkez İlkokuluna tâvin edildim. Halen on öğretmen arkadaşımla, okul müdürü olarak görevime devam etmekteyim.

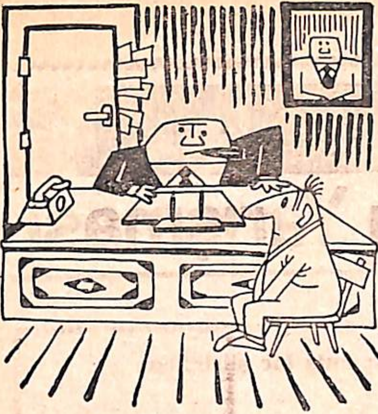
1944 yılından beri şiir yazmaktayım. Henüz basılmış (23 Nisan Şiirleri) adlı bir eserim vardır. Okul hayatımda girdiğim, gerek şiir yazma ve gerekse okuma müsabakalarında başarılar kazandım.

Olabilecek her işin vasıtasız, tavsiyesiz, torpilsiz ve hakkaniyete dayanarak olmasını arzu eder ve mücadele ederim.

Akbaba mecmuasını kendimi bildim bileli yakinen takip etmekte olup merhum YUSUF ZİYA ORTAÇ'ın hayranıyım. Derginizin, dolayısiyle dergimizin tertiplediği müsabakalardan bu seneki HİCİV dalına ilk yez iştirak ettim. Bunda da başarı kazandığım için mutluluk duymaktayım.

Yarım yüzyıllık şerefli bir mâziye sahip, kıymetli kalemleriyle yurdumuzda her türlü kuruluş, müessese veya kişilere ışık tutan ve en çok okunan Akbaba'nın nice yıllar boyu yayımına devam etmesini dilerken, Yusuf Ziya Ortaç Armağanı yarışmasını tertip edenlerle kıymetli jüri üyelerine âcizane teşekkürlerimi sunar ve bu vesile ile Akbaba'nın babası merhum Yusuf Ziya Ortaç'ın mânevî huzurunda saygı ile eğilir ve bir kez daha rahmetle anarım.

Edincik Merkez İlkokulu Müdürü
Fuat ERTEKİN

Ben Yarattım!

Vedat Saygel

OH!... Sonunda baklayı ağzımdan çıkardım işte! Bundan böyle uykularınızı bölüp, «Acaba hayat pahalılığını kimler yaratıyor?» diye boşuna yormayın kafanızı. Bizleri yaratan Tanrı; pahalılığı yaratan da bizim ailenin çalışan üç ferdi! Ama tek başıma yükleniyorum suçu: Ben yarattım!

Eğer avuç kadar toprağından aldığı ürünle geçinmek zorunda olan babam, yumurtadan kesilen iki tavuğunu «Satacağım bu hazır yiyicileri» diye tutturmasaydı, pazarda çiftini onbeş yerine yirmi liraya yutturmasaydı ne biz şeytana uyacaktık, ne de Meclis lokantasında çorbanın elli kuruştan yetmişbeş kuruşa çıktığını duyacaktık!

— Aman canım, n'olacakmış yâni?... Alt tarafı bir çorba, demeyin.

Onu içenler de bizler gibi bir maaşa bakıyor. Diyelim iki çocuğu ile bir de eşi var, dört kişinin sadece çorba gideri bir teklik artar. Maaşına zam istemekten başka çaresi kalır mı?

Aylıktı, yolluktu, üst kattakilerin maaşı onbine erince; hele hele bizim birader yirmibeşlik simite elli kuruş verince, muhasebesinde çalıştığı özel şirkete tutturmuş:

— Bu maaşla bu hayat yaşanmaz, diye.

Açıkça zam istemiş anlayacağınız. Maaşına en az yüz lira zam yapıldığını daha onu görmeden anladım. Çocukları ardıma takıp çarşıya çıktığım gün baktım, kaldırım kenarı sergilerinde otuzbeş liraya satılan pabuçlar, kırkbeşe çıkmış. Yirmiyedibuçukluk gömlekler, otuzbeş liraya...

— Tamam, dedim, bizim oğlan istediği zammı koparmadıysa bileklerimi keserim!

Akşama öğrendik ki, almış.

İşte ne değişiklik olduysa, bunu öğrendikten sonra oldu bende! On yıldır aynı fabrikada çalışayım, işimin dışında patronun yüklediği çeşitli angaryayla uğraşayım, o durumunu düzelttikçe fiyatlar yükselsin, fiyatlar yükseldikçe aradaki farkı maliyete eklesin, biz on yıl öncenin maaşıyla geçineceğiz diye ter dökelim, ha!

Dikildim karşısına, ağzıma geleni söyledim. Adam olgun, adam feleğin çemberinden geçmiş, adam bilgili, adam kültürlü... En önemlisi hayat pahalılığını önce kimin yarattığını biliyor adam:

— Otur, dedi oturdum. Bu mesele kızmakla kükremekle çözümlenmez. Kafa kafaya verip, pahalılığın nereden başladığını araştıralım bakalım.

İşin kötüsü, bizim ailede olup bitenleri benden iyi biliyor.

— Ayda eline geçen para ne senin?

— Yediyüzelli lira.

— Bu parayla bir kaç hafta öncesine kadar rahat rahat geçiniyordun değil mi?

Adama nasıl anlatırsın üçyüz lirasının ev kirasına, yüzünün elektrik suya, ellisinin sigaraya gittiğini?

— Pek rahat değil ama...

Lâfımı ağzıma tıkadı:

— Yo, yo, geçiniyordun. Sen bol parayla yaşamaya alıştığın için, para değeri bilmiyorsun Yediyüzelli lira demek, bin liradan ikiyüzelli lira eksik bir para demektir. Hesabını bilsen, neler alınmaz, neler yapılmaz bu parayla? Örneğin muzu alalım ele...

Bizim derdimiz ekmek, yemek, biber tuz; onun ele aldığı muz!

— Bugün memleketimizde kaç evin sofrasına gelir muz?

Utana sıkıla cevap verdim:

— Bilmem, biz henüz görmedik.

— O halde bu tamamen senin hesapsızlığından doğan bir şey. Hemen şuracıkta ispat edivereyim istersen. En iyi muzun kilosu, belediye tanzim satış yerlerinde yedi lira. On kilo alsan, yetmiş lira eder. Yüz kilosu, yediyüz; bu parayla istersen tam yüzyedi kilo muz alırsın, bir lira da cebinde kalır. Düşün bir kere... Yüzyedi kilo muzu, zengin sofralarında bile göremezsin!

— Eti, ekmeği ne yapacağız? diyecek oldum...

— Kazancını ete, ekmeğe yatırsan onları bile bir ayda bitiremezsin kardeşim, dedi. Yediyüzelli lira, yediyüzelli ekmek demektir. Otuzyedi kilo et demektir, bir kamyon süt demektir! Ama ille zam diyorsan, o başka.

Elini cebine daldırdı, cüzdandan çektiği gıcır gıcır bir elliliği uzattı:

— Siz bu memleketin ekonomik durumunu düşünmezseniz, ben vermekten çekinmem!

Bizim elli liralık zamla, memleket ekonomisinin ne ilgisi olabileceğini düşünmeden, attım fazladan gelen parayı cebe. Çıktım dışarı. Girdim bir kahveye, o keyifle bir çay ısmarladım kendime. Parasını verirken baktım, fiyatı otuzken, otuzbeş kuruş olmuş. Herif hem göz göre göre bizden beş kuruş fazla alıyor, hem de:

— Bu pahalılık belimizi büktü, ocağımıza incir ağacı dikti gardaş, diye dert yanıyor. İki paralık bir mangal kömürü, bi haftada üç zam görür mü?

Dolmuşa bindim, sabah yetmişbeş kuruşa geldiğimiz yol için bir lira alan şoför bir yandan hayatı pahalandıranlara küfür ediyor, bir yandan:

— Bu yolun hakkı aslında yüzelli kuruş olmalı ağbey, diye söyleniyor.

Kasabı transit geçip sebzeciye uğradım, maydanozun hem demeti azalmış, hem fiyatı yükselmiş! Ispanak beş liradan, yediyüzelliye terfi etmiş! Eve geldim ki, ev sahibi içerde. «Of!» dedikçe pencereler zangırdıyor! Konuşmadı benimle. Gidince eşimden öğrendim, emlâk vergilerinin artmasıyla, önüne gelenin fiyatlara zam yapması canından bezdirmiş adamcağızı!

— Eee, seninle dertleşmeye mi gelmiş?

— Ne dertleşmesi ayol? Kiraları yükseltmeye karar vermiş!

Hay aklına sağlık! Biz de elimize geçen parayla muz mu alsak, eve ekmek mi yığsak diye düşünüp duruyorduk. İyi ki yatırıma kalkışmamışız!

— Ne yapacağız şimdi?

— Ne yapmamız gerek?

Kadıncağız:

— Patronundan maaşına bir kaç kuruş zam yapmasını iste bâri, demez mi?

Oysa biz zam almasına aldık da, aldığımız zammı fiyatlardaki artışlara yetiştiremiyoruz. On yılda aldığımız elliliği, sadece ev kirası götürüyor!

— Yüzünü kızart, bir zam daha iste sen, diye dikildi tepeme. Anlayışlı adamdır o, verir.

Gerçekten anlayışlı adam. Daha ben söylemeden, o yüzümden anladı:

— Hasta mısın?

— Yoo, dedim. Paraca biraz sıkıntım var da...

En nazik yeri çimdiklenmiş gibi bağırdı:

— Gene mi?...

Dövse de, sövse de, hattâ işime son verse de haklı. O haklı ya, ben de haklıyım.

Başımı salladım. Tatlı bir sesle:

— Gel benimle, dedi.

Gittim peşinden. Odasında karşılıklı oturduk:

— Darılma ama, sen biraz müsrifsin galiba, diye başladı. İçki içer misin?

Severim ama, aylık gelirini giderine denk getir, para arttır da iç bakalım!

— Hayır.

— Dışarı hayatına düşkün müsün?

Adama bakın, neler soruyor yahu!

— Evden çıkmam.

— Sinemanız, tiyatronuz?

Onlar da olsa, yılın her günü oruç tutarız zaten.

— Yok.

Merakla sordu:

— Peki, ne yapıyorsun eline geçen parayı?

Kendimden kuşkulanmaya başladım. Bu bilgili, bu görgülü, bu feleğin çemberinden geçmiş adam parayı ne yaptığımı soruyorsa, bir şeyler yapılacak param var demekti. Ne yapmış olabileceğimi düşünürken devam etti:

— Daha dün elli lira zam yaptım, maaşın sekizyüze çıktı. Az bir para mıdır bu? Senin yerine akıllı bir kimsenin eline geçse...

Garanti aklından olurdu adam!

— ... Neler yapmazdı bu parayla?.. Düşün bir kez, küçümsediğin bu parayı cebine koyup Almanya'ya gitsen, koskoca bir teyp getirirsin. Portatif bir televizyon getirirsin. En azından bir kürk, bir düzine kol saati getirirsin. Burada hangi işçi senin bir aylık kazancınla bütün bunları yapabilir?

— Peki, Almanya'ya ne ile gideceğiz?

— Canım, örnek veriyorum, dedi. Git de maaşını çarçur et demiyorum. Ayda eline geçen paranın büyüklüğünü anlatmak istiyorum.

Büyüklüğünü anlamıştık ya, o büyüklüğe sadece ev kirasıyla ekmek parasını sığdıramıyordum.

— Her şey ateş pahası, diyecek oldum, güldü.

— Kabahat ailece sizde. İnsan bir fark isterken, çok yönlü düşünmeli. Yoksa üç beş lirayı senden esirger miyim? Sıkıntıdayım diyorsun. Israr edersen, «Kendini, memleketini düşünmeyeni ben neden düşüneyim» der, bir elli lira daha zam yaparım maaşına. Ama toplumda doğacak sıkıntıdan ben sorumlu olmam. Tamam mı?

— Siz zammı yapın da, sorumluluğu bana bırakın.

— Eh, benden günah gitti.

Maaşı iki günde yüz lira zam görmüş bir işçi olarak, sevinçle fırladım dışarı. Kararım karar! Kutlayacaktım bu mutlu günü. Şöyle yarım kilocuk olsun bir kuzu pirzolası...

Daldım kasaba! Kuzu... Kuzu... Baktım kasap etiketi çekmiş önüne, yirmiiki rakamını silmiş, yirmisekiz yazıyor!

Ulan namussuz kuzu, ne tez aldın bizim zammın kokusunu!

— Hayır, hayır, dedim kasaba. Pirzola değil. İkiyüzelli gram köftelik kıyma...

Yanına bir de kıvırcık salata yaptım mı?...

A! Tanesi yüzyetmişbeş kuruşa çıkmış!

— Pencere camına zam yapıldı. —

— Hanım, artık bu camın ardında zamsız bir şey görme ümidi de kalmadı demektir!..

— Herkes çevresini temizleyecek. —

— Salata kalsın, dedim manava, iki turp ver, rendeleyelim gitsin! Yanına bir de pilâv...

Bakkala girdim, ohoo, bizim kırk yıllık bakkal, raflardaki bütün malların etiketlerini tazeliyor!

Kaşla göz arasında altı liradan yediye yükselen pirinci tartarken:

— Bi pantalonun yüz liraya dikildiği bi günde, gıda maddelerinin en möhümlerinden olan pirinç yüz kuruş zam görmüş çok mu gardaş? diyerek piyasanın günden güne biri. birini tutmadığından dert yanıyor.

İçkisiz sarhoş olmuştum. Yalpalayarak girdim eve. Elimdekileri alan eşim, ne yapacağımızı sormadan fiyatlarını sordu. Söyledim.

— Bu şartlar altında uzun boylu yaşayamayız biz, dedi.

— Ben de öyle düşünüyorum.

— Peki ne yapacağız?

— Bilmem, düşüneceğiz.

— Düşünmekle olmaz, dedi. Patrona çık, durumumuzu anlat, bir kaç kuruş zam almaya bak.

— Yahu iki gündür zam isteyip, zam almaktan başka iş yapmıyoruz ki, dedim.

— Olsun, bir kere daha dene şansını. Sanırım kırmaz.

Başka çaremiz de olmadığına göre...

— Ben seni severim, dedi patron. Tatlı, yumuşacıktı sesi. Zam da veririm. Evet, gerçekten hayat pahalı. Günden güne fiyatlar artmakta. Zam yapmak demek, fiyatları bugünkü seviyesinde de tutamamak demek. Şimdi sorayım sana, babanın çarşıya götürdüğü iki tavuğu beş lira pahalı satması iyi mi oldu? Önce lokantalar zam yaptı. Lokantada zamlı hesap ödeyen şoför, dolmuş ücretlerine zam yaptı. Dolmuşa fazla para ödeyen terzi, dikiş ücretlerine zam yaptı. Gelelim kardeşine: Babanın düşüncesizliğinden pahalılığın arttığını görünce, aynı hatâlı yola başvurdu değil mi? Zam istedi, aldı. Patronu, zamdan doğan zararını gidermek için imalât fiyatlarını arttırdı. İmalât fiyatları, kumaş fiyatlarını arttırdı. Kumaş fiyatları, sebze fiyatlarını arttırdı. Sebze eti; et, eğlenceyi arttırdı. Gelelim sana: İlk istediğin zam, ev kiralarını yükseltti. Çay fiyatlarını yükseltti. İkinci zam, her şeyi birden yükseltti. Haklı mıyım?

Yerden göğe kadar haklıydı ama, ekonomik durumu temelinden bozmuştuk bir kere. Yeniden düzeltemiyeceğimize göre, ayak uydurmaktan başka çaresi yoktu.

— Çaresi var, dedi.

— Neymiş o?

— Düşün, bulursun. Yarın gel, kararını ver. Zam istersen, zam yaparım, başka şey teklif edersen, icabına bakarım.

Dedik ya, iyi adam, baba adam.

Eve kapanıp bütün gece düşündüm, sabaha doğru da kararımı verdim: Madem milletin çektiği sıkıntının suçlusu bizdik, madem biz haksız zamlar istedikçe fiyatlar artıyordu, ucuzluk yaratmak için maaşlarda indirim istemeliydik.

Verdim kararımı. Yarından tezi yok patronun karşısına çıkacağım, maaşımı elli elli indirmesini rica edeceğim. Eğer fiyatlar yükseldiği hızla düşerse, bazı şeylerden elbet mahrum oluruz. Fakat artan fiyatları on yıl önceki seviyesine de indirir, alnımız açık, yüzümüz pak, milletin arasında utanmadan dolaşır dururuz!

Vedat SAYGEL

YELPAZE

SIĞIRSAL ÖDEME

★

Ne demişler?

— İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına...

Hikmetine büsbütün akıl erdiremediğim lâflardandır bu. Daha doğrusu, gerisindeki ahlâk dersini farkediyorum da, sembol diye iğne ile çuvaldızın niçin seçildiğini pek anlayamıyorum.

Sanki insanlara bir şey batırılması şartmış da, iş kime neyin batırılması gerektiğini kestirmeye kalmış... Ve kendi canının iğne boyu acıtılmasına dayanamıyacak kişinin başkalarına çuvaldız çapında acı vermeye hakkı olmazmış...

Peki, kimse kimsenin canını yakmasa, kimse kimseye bir şey batırmasa olmaz mı?

Olmaaaaz!

Birtakım işler, meslekler, geçim yolları insanlara ille acı verilmesini gerektirir.

Utanarak söyleyeyim ki gazetecilik o işlerden biridir.

Neden ellerindeki sayfalarda her gün insanları çekiştirdiklerini, türlü yollardan küçük düşürdüklerini, irili ufaklı iğneli fıçılara oturttuklarını sorarsanız, gazeteciler genellikle size çok yüksek düzeyde cevaplar verirler:

— Dertleri deşiyoruz!

— Sorumluları eleştiriyoruz!

— Gerçekleri örten perdeleri deliyoruz!...

Lâftır bunlar çoğunlukla.

O toplum cerrahlarının avuçlarındaki âlet nâdiren neşter, bazı bazı iğne yahut çuvaldız, çoğu kere de bildiğimiz hançerdir.

Ellerindekini niçin batırırlar ona buna, bilir misiniz?

İnsanlar başkalarının postlarının delinmesini seyretmekten hoşlanırlar da onun için!

Cici bebeklik tiraj (ve ilân) arttırmaz. Kaka çocukluk arttırır.

Gazetelerin çoğunun ise tiraj (ve ilân) için yapmayacakları şey yok denilecek kadar azdır.

Ne yalan söyleyeyim, bugünkü basınımızın gerek sayfalarında açık açık, gerek kulislerinde gizli gizli döndürülen dolaplara, atılan perendelere, tenezzül edilen maskaralıklara baktıkça midem bulanıyor.

Bari temel görevi sayılan haber verme işini iyi yapıyor mu basınımız?

Taptaze bir örnek vereyim de haberlerin ne kadar ince bir dikkat süzgecinden geçirildiğini görün.

Önceki hafta gazetelerimizin baş sayfalarını en iri harflerle şöyle başlıklar süsledi:

«Çinliler Nixon'a köpekbalığı yedirdiler.»

«Nixon Çinlilere öküz hediye etti.»

«Çinliler Amerika Cumhurbaşkanına ayı verdiler.»

Şimdi düşünün lûtfen: Her hangi bir okuyucumuzun bu başlıklardan alacağı izlenim ne olacaktır?

Çinliler kıs kıs gülerek ellerini oğuşturmuşlar:

— Düştün ağımıza, Nixon! Al bakalım!

Dayamışlar tepeleme köpekbalığı etini. Yut yutabilirsen...

O da kızmış:

— Böyle ikrama böyle karşılık olur, demiş.

Ev sahiplerine armağan diye bir çift öküz vermiş. Her halde:

— Açlıktan köpekbalığı zifteleneceğinize bunları yeyin yahut çift sürmede kullanın da adam gibi ekmek falan yemeye alışın, demek istemiş.

Onlar da böyle hakaretin altında kalırlar mı? Tutmuşlar bu sefer konuklarına armağan karşılığı diye iki ayı vermişler...

Gerçeklere gelince:

Çinliler için çok körpe köpekbalığı yavrusunun sırt fininin zar ve kıkırdağı havyar kabilinden lüks bir yiyecektir. Konuklarına bunu ikram ederek onlara ne kadar değer verdiklerini göstermek istemişler.

Nixon'un onlara verdiği hayvanlar öküz değil. Yalnız Grönland'ın ve Kuzey Amerika kıtasının en kuytu yerlerinde yaşamış, halen nesli tükenmek üzere olan, Pekin hayvanat bahçesi yöneticilerinin bir çiftini satın almak için yıllardan beri çırpındıkları halde bulamadıkları, sığırdan çok koyuna yakın yaratıklar. San Fransisco hayvanat bahçesinden Pekin'e gitti bir çifti hediye diye.

Çinlilerin Amerika Cumhurbaşkanına armağan ettikleri hayvanların da ayılıkla uzaktan yakından ilgisi yok. Bunlar yalnız Himalaya'larda bulunan bir çeşit nâdide panda.

Gazetelerimizin sorumluları azıcık zahmet edip ajans haberlerindeki bazı kelimeleri lûgat yahut ansiklopedilerde kontrol için yarımşar dakika harcasalar, Türk okuyucularına bu kadar ters izlenimler vermezler.

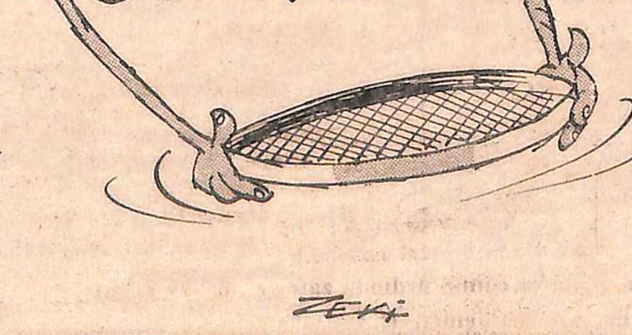
Alın size bir de doğru haber:

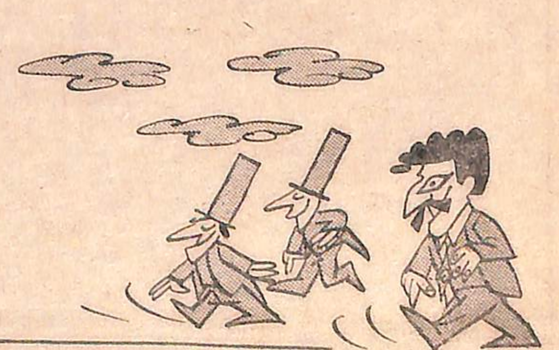
Aşkale'de para yerine tezek kabul eden satıcılar, üç tezeğe bir gazete veriyorlarmış...

Nasıl? Uygun değil mi?

Refik ERDURAN

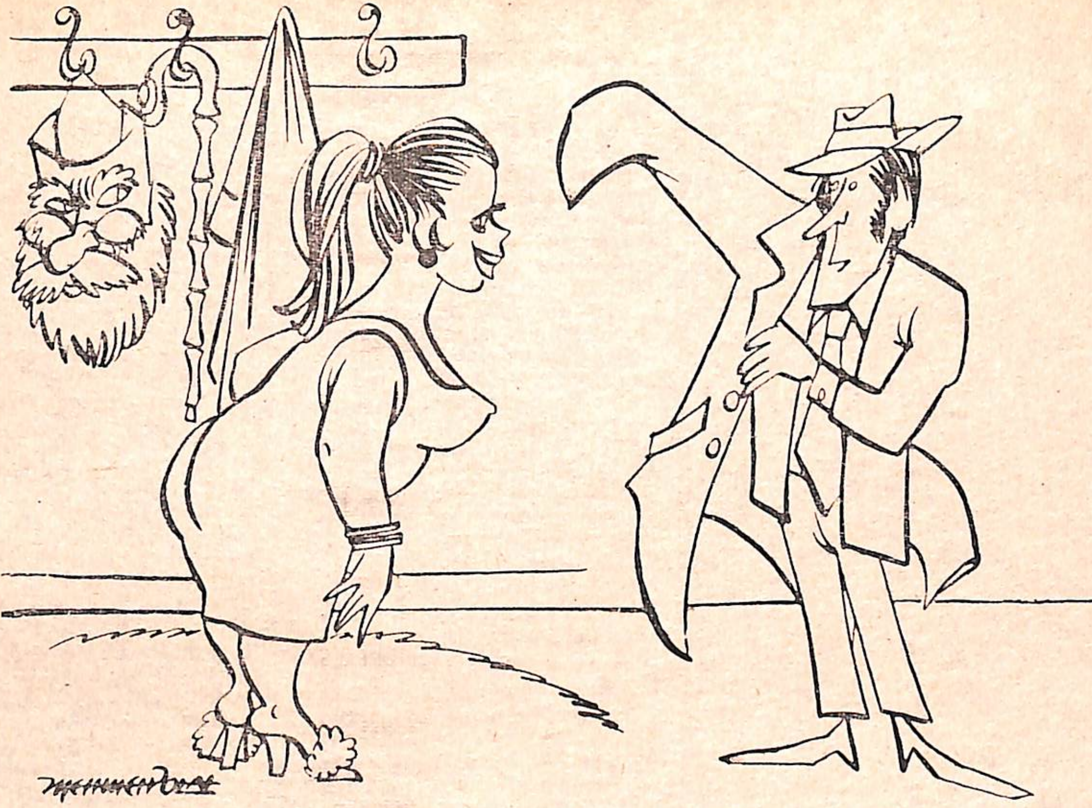

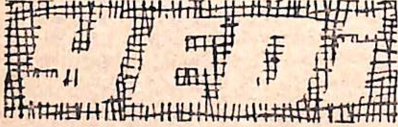

— CHP'de erken Kurultay hazırlıkları başladı. —

Binlerce sahte emeklinin maaş aldığı tesbit edildi. — Gazeteler —

— Karıcığım, maskem ile bastonumu ver, maaş almaya gidiyorum!..

PAZARTESİ :

Ne ola ki?..

Şekerden daha tatlı bir madde bulunmuş.

Peki, neymiş bu?

Tanımını yapıyorlar da, kesinlikle «Şudur» diyemiyorlar.

Ortada bir buluş var da, adı yok yâni...

Eh, gelin öyleyse kafa birliği yapalım, başkalarının bulduğu şu nesneye ismi de biz takalım.

— Yenir mi?

— Tadının bilindiğine bakılırsa, yenir.

— Doyurur mu?

— Doyurur.

— Kişiyi mutlu kılar mı?

— Kılar.

— Kalkınmaya yarar mı?

— Yarar.

— Tükenir mi?

— Tükenmez.

— Erir mi?

— Erimez.

Bulduk bile... Girdiği yere barışı, sevgiyi, kardeşlik duygusunu getiriyor; kini, garazı ortadan kaldırıyorsa «Şekerden daha tatlı» dedikleri bulunmuş madde eğer, bu bizim fellik fellik aradığımız «Huzur» dur birader!

SALI :

Gizli hizmet

Nesli tükenmek üzere olan balıkları kurtarmak amacıyla toplanan uzmanlar, yetkilisi, yetkisiziyle tüm yurtseverlere şu çağırıda bulunuyorlar:

«Balık üretimini çoğaltmak için hurda otoları denize atınız!»

Tanrının bildiğini kuldan ne diye saklayalım? Her trafik kazasını bir ön yargıyla sürücülerin dikkatsizliğine veren kimseler olduğumuzu, uzmanların açıklamasından sonra daha iyi anladık.

Kazalarda kaybettiklerimizin çoğu, uzmanların bugün belirttikleri tehlikeyi çok öncelerden görmüşlerdi demek. Ve hemen tedbirini almışlardı.

Kimi kullandığı otobüsle dereye, bazıları Boğaz'ın serin sularına dalmışlardı.

Bizlerden esirgeselerdi bu onurlu hizmeti, mumla arasak bulamazdık hamsiyle istavriti!

ÇARŞAMBA :

Biz denedik...

Amerika'da yapılacak Başkanlık seçimlerinde, hakemliği elektronik beyinler yapacakmış.

Adaylar konuşacak, doğru söyleyip söylemediklerini bu mekanik beyinler meydana çıkaracak.

Akıl vermek gibi olmasın ama, hiç zahmet etmesinler diyeceğiz.

Görevlendirecekleri şey, madeni de olsa, nihayet bir beyin...

— Kız, baban pazardan bir file dolusu erzak almış... Beni bu şüpheli durumu tahkik etmekle görevlendirdiler!..

T E L E

Televizyon seyretmek isterim seve seve,
Komşu, eş - dost, akraba taşınır bizim e
Televizyon günleri ne çay yeter, ne kah
Bir portakal yemeden tükenir bütün me

Seyreder çoluk çocuk,
Hepsi de telekonuk.

Seyreder de kim alır bilmiyorum ibret'i
Ben gerçekten evimde otururum iğreti,
Nasıl kültür aracı, bu nasıl bir öğreti?
Hay getirmez olaydım eve ben bu mer

Bakarım donuk donuk,
Anlamaz telekonuk.

Kadınlar alıp gelir çocuklarla beyini,
Sosyetikler getirir kediyle köpeğini,
Kabzımal'la karısı pişpişler bebeğini,
Müteahhit dayıyor ekrana göbeğini,

Hayli arttı komşuluk,
Ev dolar telekonuk.

Müdürler koltuk ister, meraklıdır caka'y
Bankacılar darılır oturunca arkaya,
Çağırmamışım diye muhtar gelir kavgay
Rahat, huzur kalmadı; bu iş gelmez şak

TV'den kafam bozuk,
Tınmıyor telekonuk.

ONUK

Edirne'den geliyor halam, damat, gelini,
Amcalar yola çıkmış, Van'dan aldık tel'ini,
Ninem Sivas'tan geldi tuta tuta belini,
Yurt dışına kaçmalı, Almanya ver elini...

Alayım rahat soluk,
Kızmasın telekonuk.

Kimi ne programı, ne de filmi beğenir,
Kimi de ekrandaki kişilerle eğlenir,
Gelen telekonuktur; ne kalk, ne de git denir...
Yayın günleri bizde beraber yemek yenir...

Kimi ister uykuluk,
Sağolsun telekonuk.

Eve bu kadar konuk hiç gelmezdi evveli,
Konuğumuz çoğaldı televizyon geleli,
Telekonuklar bir gün edecek beni deli,
Ya bozuldu demeli, ya telini kesmeli...

Yayınlar da uyduruk,
Bıkmıyor telekonuk.

Mukadder ÖZAKMAN

Emlâk vergisi için antrenörler, mükelleflere kurs gösterecek. — Gazeteler —

— Arkadaşlar, dikkat edin! Kıvırmak ve çalım atmak yasaktır!..

Akıl almaz palavraları duyunca ya tepesi atar, ya tansiyonu fırlar.
Bizde öyle olmadı mı?
Yetkililer, Ankara trafiğini yönetsin diye rica minnet bir elektronik beyin buldu, caddeye bakmasiyle haspa hemen bozuldu!

PERŞEMBE :

Biz dururken...

Bütün İsveç polisi, «Boğaz Köprüsü açıldığı gün kendimi asacağım» diye bir not bırakarak kayıplara karışan İsveçli bir kadını bulmak için seferber olmuş.
Vah vah!...
Sana n'oluyor madam?
Tıkır tıkır parasını ödeyip, üstünden biziz geçecek olan!

CUMA :

Geç kaldın doktor

İstanbul'da çalışan bir göz doktoru kendisiyle konuşan gazetecilere, «İnönü'nün gözünü ancak ben açarım» demiş.
İlâhi doktor!... Paşamızın derdi ne gözlük, ne görmek...
Tüm çabası, Ecevitçileri partiden temizlemek!

CUMARTESİ :

Neler olurdu, neler!

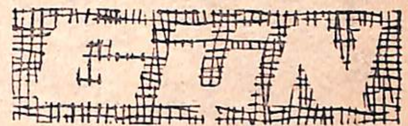
Gazete, çeşitli meslekten topladığı kişilerle bir açık oturum düzenleyip, sormuş: Ülkeyi siz yönetseydiniz, neler yapardınız?
Oturuma katılanlar da yöneticiliği bayağı benimsemiş olmalılar ki, neler yapacaklarını açıklamışlar.
Kimsenin fikri kimseninkini tutmuyor tabii.
Ne yapacaklarını öğrenmek için yazıyı uzun boylu incelemenin gereği yok.
Yönetilirken yaptıklarına bak, yönetirken yapacaklarını çak!
Uskumruyu sadrazam, lüferi vezir yaptı balıkçı.
Berber tarifesi, çöpçü maaşı...
İngiliz Kupon fiyatına terzinin aba kumaşı.
Eh, yanılıp bir de başa geçirirsek kasabı, eti kendi yer, bize kalır masatı!

PAZAR :

Belli

Dükkânının vitrinine «Herkesle lâdesliyim» yazan ayakkabıcı, kendisini kandırana bedava ayakkabı vereceğini ilân ediyor.
Haydi gelin de sitem etmeyin bakalım!
A birader, madem lâdes tutuştun, neden haberdar etmezsin bizi?
Lâdes yapa yapa perişan ettin hepimizi!

Vedat SAYGEL

— Parkta öpüşmek yasak diyorum size.. duymuyor musunuz be!..

Ne Olmak İsterdik

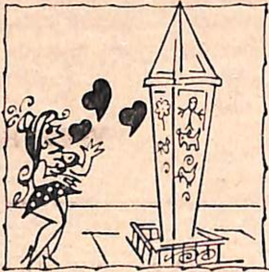
SUAVİ SÜALP

Her insanın içinde bir aslan yatar derler... Belki bazılarının içinde, kaplan, kurt, ayı, sansar, tilki, yılan yatar... Ne yatarsa yatsın, sütçü süte ne kadar su katarsa katsın, muhakkak ki, herkes olmak istediğini olamamanın ıstırabı içindedir... İşte kadere boyun eğmiş de, olmak istediğini olamamış kimselerden bazı örneklerle renkli bir röportajla karşınızdayım.

NERMİN DUMANLIBAHÇE
(Öğretmen) :

Ah beyefendi, bilseniz, ama önce şu ceketinize dökülen yoğurt lekesini silseniz, ben bahusus öğrencilerimin hilâfına mateessüf bilhassa arkeolog olmayı çok isterdim... Babam basit olduğundan otoriter olması dolayısiyle bana öğretmen olmamı emretmişti. Bizim zamanımızda «Çocuklar gürültü etmeyiniz lûtfen» yoktu... Yâni çocuklar babalarının önünde konuşmazlardı. Ne münasebet efendim, değil fikir ileri sürmek, misafir önüne bile bayramdan bayrama çıkartılır, el öpüp bahşişlerini alınca sandık odasına kitlenirlerdi.

Babam çok sert, gariz, hain ve gaddar bir erkekti. Bu yüzden beni ve kardeşim Nefise'yi daha şimdiden, yâni o zamandan onu hemşire, beni öğretmen yapmak için yatılı yazdırdı. Aaah genç kızlık yılları.. Orhan, Seyfi, yâni Orhan ayrı Seyfi ayrı.. Sonra Feridun ve Nurettin... Neyse, mevzumuzu dağıtmayalım. Orta Anadolu'nun dağlarına bakacak olursak, ben çok çok arkeolog olmayı isterdim. Ama bakın coğrafya hocası oldum. Mersin limanımız, Akdenize açılan en büyük limanımız olması ve bu suretle beyefendiciğim, evlenemeden kendimi öğretmenliğe adadım. Halbuki nerede bir heykel ve eski eser görsem içim sızlar, anneannemin kıymetli

seccadesini hatırlarım. Zil çaldı, müsaadenizle... Haa bu bölgenin pamuk üretimi 67 bin tondur.

ŞEREF PİLÂVCI
(Lokantacı) :

Beyim, bendeniz aslında tayyarelere çok meraklıydım. Nerde bir tayyare görsem mestolmuş halde bakardım. «Beyin çorbasını götür»... Haa, nerde kalmıştık?... İşte öyle bakardım... Kaç kere bizim evin yakınındaki tayyare hangarlarına kaçmış ve de pilotları gıpta ile seyretmişimdir. Ama annem çok nâdan ve dediği dedik kadındı. Babamın sanatını yürütmem için beni ve ağabeyimi günde beşer sefer döverdi. Neymiş, «Altı numaralı masaya bak, hesap al!»... Lokantacılık babamızdan kalmış. Kalmış da ne olmuş?... Ama dinletemedik, geçtik kazanın, kepçenin başına, pişir babam pişir, arada kazana onu bunu düşür, pilâv, zerde, taskebabı, kuzu fırın derken kendimizi İstanbul'da bulduk. Allah da yürüyün dedi. Ağabeyime mi dedi, bana mı dedi, bilmiyorum. İkimiz de maşallah zengin olduk. Olduk da ne oldu?... Gene de ne zaman tayyare sesi duysam dükkândan fırlar bakarım. Olsaydım ne yaman pilot olurdum derim. Sonra hırsımdan artan bütün yemekleri yerim... Netice olarak demek isterim ki, daha bir kere bile tay-

yareye binmedim. Şimdi uçak diyorlar, hiç binmem. Neme lâzım, düşer müşer. «Karışık ızgara kim istedi?...» Fakat neme lâzım içimde bir heves kaldı işte... «Hoşaf kalmadı, komposto var!...»

MEHTAP FIRÇA
(Konsomatris) :

Ah şekerim ne içersin?.. Valla olmaz... Osmaaan! Beye benden bir bol... Aaa gazetecisin tatlım, avanta-dan iç... Hep biz mi içeceğiz?... Sen ne sordundu?... Uuuf, akşamki herif de amma içirdiydi... Neyse...

Ben mi, ha.. ha.. bir daha ha ha.. ha... Ne mi olmak isterdim sevgilim?... Tabiî aile kadını. Ah, bilsen ne kadar isterdim... O aile kadınları ne öyle?... Yolda görüyorum... Bizde o talih nerde?.. Babamız ve annemiz nüfus kâğıdımızı bile unutup, kırmışlar .. Hayata küçükten düştüm. Zekâm sayesinde yükseldim vallahi. Ama şu herifler yok mu? Kime inansam diye düşünürken kazık üstüne kazık yedim. Bir keresinde on kişiyle uğraşmak zorunda kaldım. Şimdi rahatım hayatım... Kimseyle çıkmam. Evim rahat.. Bahattin ayda bir gelir. Biriktirdiğim bütün mangırları kazıyıp gider. Ama erkek işte, onun da hakkı var... Bir aile kadını olsam Bahattin'e gösterirdim ailesinden daha aile olduğumu... Gülme... Valla tatlım... Neymiş, bize itimat olmazmış... Bir kere konsomasyonun mânasını bilen erkek nerde? Hemen iş tutmak sanıyorlar. Halbuki önce insan sevmeli... Bir film vardı... Hani Love okunduğu gibi Sitory, neydi o oğlanla o kızın rezaleti?... Yapmadıklarını koymuyorlar... Sonra da millet arkaların-dan ağlıyor.. İnsanda şans olmalı hayatım şans.

AHMET ÇALIM
(Futbolcu) :

Boşver be ağbi... Futbolcu olduk da ne oldu

annadın mı?.. Şöhretmiş, paraymış hepsi mangal. Ben aslında bizzat kendim şarkıcı olmak isterdim ağbicim. Futbolda bir kere mahallede gırgıra ıki şut attık, köşeden girdi... Halim ağbi bizi aldı Galatasaray'a verdi. Her gün antrenman... Sonra antrenör denen adamın kelimesini anlamazsın, borçluyum, aldım ikiyüzbin geçtim Mersin'e. Orada da üç sene yedekte bekledik. Neymiş miniskusmüşüz... İş yok ağbi, kızlar bize bitiyor diye futbolculuğu bir şey sanıyor inekler... Halbuki sesim gayet güzeldir... Millî takım kampında mikrofonu kimseye vermem... Ama şansımız topla açılmış. Fenerliler bu sene beni araklayacaklar. Oynamıyacağım ki... Bir kere futbolu sevmiyorum ağbi... Ne o öyle bir meşin topun peşinden koş ha koş... Halbuki şarkıcı olsam, her gece iki gazinoda şarkını patlat, beşer yüzden binliği götür... Sonra atla arabana, al yanına bir fıstık, kuştüyü yastık... Neymiş, Ahmet çalım atar da hasmının belini kırarmış... Keşke atamasaydım ağbi... Bakbozuluyorum şu maçlara gelenlere... Sonra bir gün yiyeceksin bir tekme, aşık kemiğin kırılınca doğru kızağa... Yok be ağbi... Sen Necmi ağbinin dediklerine bakma, o attığım ikinci golü elle attım. Ah bir şarkıcı olsam, sen bendeki sesi dinle... Kadri babadan ders alıyorum çaktırmadan... Bu transferde bombamı patlatacağım... Ahmet sahalardan sahnelere geçti diyecekler. Ne içersin ağbi? Rakı mı? Ben her akşam bir ufak götürürüm de... Yarın da maç var... Ama boşver...

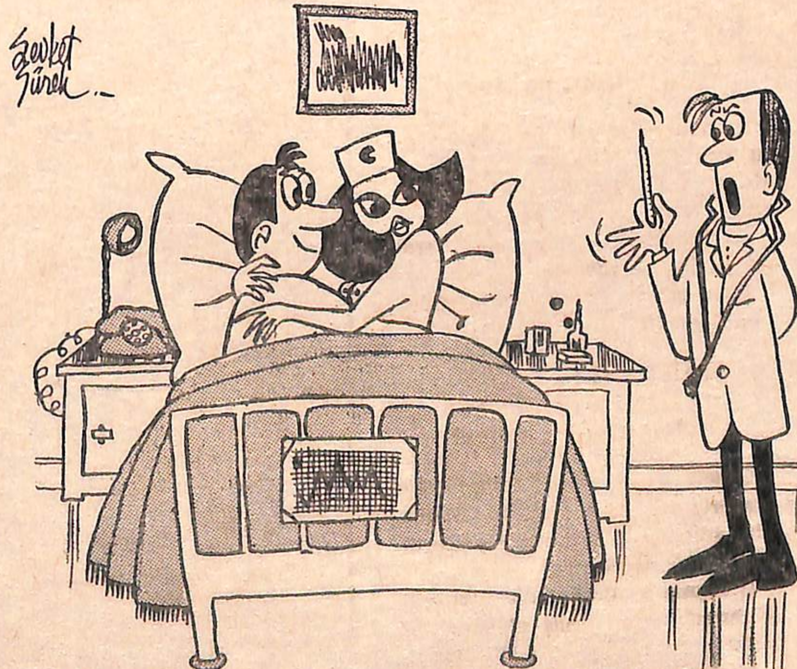
NECATİ OYLAN
(Politikacı) :

Sorduğunuz sual muvacehesinde memleketin partiler arası potansiyelinde hükûmetin politikasına paralel bir görüş içinde olduğumuzu söylemekle be-

raber bugünkü siyasî tansiyonun gerilimi içinde Ecevit'in fikirlerini tatminkâr bulmak istemem mânasına gelir ki, aslında Paşa'nın da ortanın solu politikasını benimsemesini istememek anlamı içinde ve bütün bu hakikatların ışığı altında olmak isteğimizin ne zaman olacağını belirtmek şu anda sakıncalı mıdır, yoksa değil midir diye ortaya bir fikir atılmış olacak ki benim de bu sorunuza bu çerçeve içinde cevap vermem gerekir ki, demokrasinin çıkarını zedelemenin inşirahı içinde olduğumu kimse iddia edemez... (Oh bitti)... Hayır, demem şu demektir ki, politikadan başka bir iş ve meslek düşünmedim... Düşünemem... Çünkü politika bir insanın ve bir ferdin yurt tansiyonu içinde ve seçim sathı mailine girildiği şu anlarda bile vatanın asil menfaatleri içinde bile olsa...

(Anlaşıldı beyefendi, sizin başka hiçbir şey olacağınız yok...)

— Hemşire hanım, size hastanın ateşini alın dediğim zaman dereceyi kasdetmiştim!..

Sizin ♥ için

Yazısız

TERS DÜŞTÜK

Zanneder kendini Venüs vekili,
Düşünce peruğu görünür keli,
Cebimizden çıkmaz her iki eli,
Onun için hanımlara ters düştük.
Akça pakça bir sekreter seçiyor,
Beraberce sütlü kahve içiyor,
Bazı bazı kendinden de geçiyor,
Onun için müdür beye ters düştük.
Oğlan dedi: «Baba isterim taksi»,
Kızlar dedi: «Biz de isteriz maksi»,
Yardım etmez, kayınvalide aksi,
Onun için bütçeye de ters düştük.
Bakkala çakkala yoktur sözümüz,
Yanıp gider cayır cayır özümüz,
Sola şaşı bakıyor sağ gözümüz,
Onun için kafamıza ters düştük.
Meyhaneci açık şarap satıyor,
Yarısından fazlaya su katıyor,
Yılışarak, bizimle de atıyor,
Onun için biz Agop'a ters düştük.
Buyur etti arabaya bindirdi,
Bilmem neden yarı yolda indirdi,
Sebep sorduk, tersleyerek sindirdi,
Onun için dolmuşlara ters düştük.
Bayrak diksek tam ortanın soluna,
Paşa girmez Ecevit'in koluna,
O da koymaz kellesini yoluna,
Onun için biz onlarla ters düştük.
Sözcülerin hepsi de lâf ebesi,
Kabul olmaz hiçbirinin tövbesi,
Biri ana, ötekiler bebesi,
Onun için partilere ters düştük.
Balık vurmuş İstanbul'da karaya,
Nasip olmaz fakire fukaraya,
Basmıyor ki Bakan parmak yaraya,
Onun için Hükûmete ters düştük.
Kilim dedik, hasır bile sermedi,
Bir istedik, yarım bile vermedi,
Çilemize aklımız da ermedi,
Onun için biz feleğe ters düştük.

HASAN ŞİŞGİN AYAŞLI
Eğitim Araçları Merkezi Başkanı
Ziya Gökalp Cad. No: 90/B
Kurtuluş/ANKARA

Toprak Reformu, Mecliste tartışılıyor.

Yazısız

OTEL

Geçen yıl Maraş'ta bulunduğum sırada bir akşam dolaşması sırasında arkadaşımla aramda şöyle bir konuşma geçti:

— Şu binanın kapısında ışıklı lâmbalarla HOTEL yazıyor, bu necedir?

— Otelin Fransızcası.

— Diğer bir binanın üzerinde ise OTEL yazıyor, ya bu nece?

— Otel'in Türkçesi.

— Diğer bir binanın damında ise OTAL yazılmış, ya bu necedir?

— Ne olacak, bu da otel'in Maraş'cası...

Cengiz ACEMİ
Türkiye Halk Bankası
İzmir Şubesi

GİDEN

Açılırsın saçılırsın
Çoğa kalmaz, elindeki
Namusunu kaçırırsın!..

M. NİYAZİ BAYSAN

DOKTOR

Hiç doktora gitmemiş bir kadını, kocası şehirdeki bir doktora götürmeyi başarır. Kadıncağız muayenehaneye girer fakat orada ne yapılacağından habersiz.

Doktor, kocasını dışarı çıkartıp:

— Soyun! der kadına.

Kadın şaşkın fakat soyunmaya niyetli değildir. Hekim, kadının kocasına seslenir:

— Al şu kadını buradan be! Sizinle uğraşacak değilim! der.

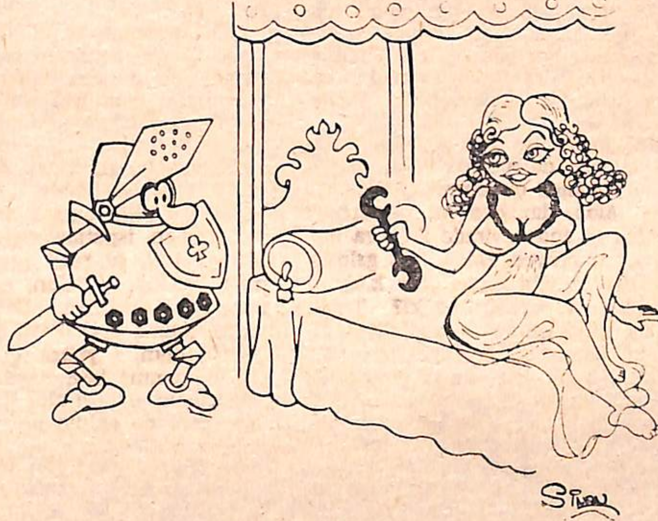
Kocası kadına çıkışır:

— Doktor ne derse yap, beni iki paralık ettin!

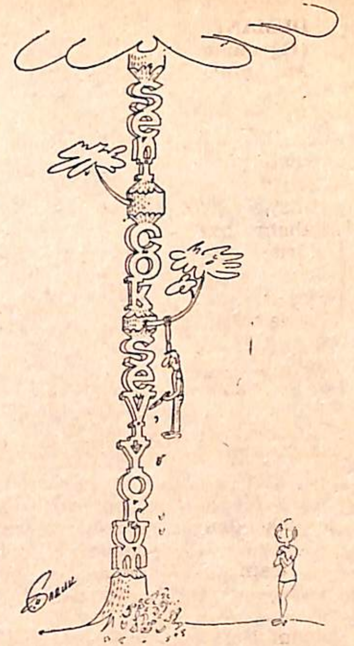
Kadıncağız daha da şaşırır. Kocası dışarı çıktıktan sonra utana sıkıla doktora şöyle der:

— Çok sıkılıyorum doktor bey, evvelâ siz soyunun bâri!...

Ayhan KIRANDAĞ
Posta kutusu No: 1 BARTIN

— Al şunu da, soyun şövalye!..

Yazılı

HAYAT BÖYLE UCUZLAR

Çorba pahalı mı? İçmeyiver.
Kasabın önünden geçmeyive,
Hayat böyle ucuzlar beyim,
Bakkalı muhatap seçmeyiver

Yeme, karnın olsa da aç.
İçme, hastaysan hiç ilâç.
Bir alacaklı görürsen,
Yağla tabanlarını kaç!...

HARUN YÜKSEL
İst. Ün. Hukuk Fakültesi.
No: 16509

ERKEN KALDIRMIŞ

Bir yolcu, otelin garsonuna kendisini sabah saat tam altıda uyandırmasını tenbih etmişti. Ertesi sabah adam daha saat beşte uyandı. Bir daha da uyku tutmadı. Saat 5.30 oldu. 5.45, sonra 6.00 Gelen giden yok. Sonra dakikaları saymaya başladı. Altıyı beş geçiyor, on geçiyor, çeyrek geçiyor, yirmi geçiyor. Nihayet altı buçuk olunca adama fena halde kızdı:

— Vay yezit garson! diye mırıldandı. Bana treni kaçırttı!

Mehmet Nihal ÖRS
Aksu İlköğretmen Okulu
Öğrencisi. Aksu/ANTALYA

CEZASINI BULMUŞ

Kanuna aykırı olarak iki kadınla evlenmekten yargılanıyordu. Savcı sanığın cezalandırılmasını istedi. Yargıç sanığa son sözünü sordu:

— Bir diyeceğin var mı?

— Var tabiî Reis bey. Beraetimi isterim, ben zaten cezamı bulDum...

— Neymiş bulduğun ceza?

— İki tane kaynana.

Mehmet Nihal ÖRS
Aksu İlköğretmen Okulu
Öğrencisi. Aksu/ANTALYA

ÖDEV

Öğretmen Okulundaki yeğenim anlatmıştı:

Cebir dersinde öğretmen, ev ödevi veriyordu. Yapacağımız alıştırmaların numaralarını, kitaptan işaretlememiz için yüksek sesle okuyordu:

— 45, 46, 48, 52...

Tam o sırada arkalardan bir ses yükseldi:

— Tombalaaa!...

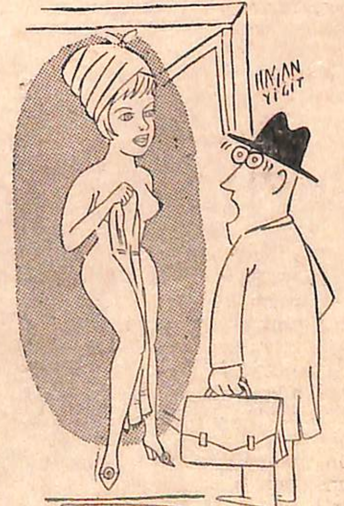
Salise AÇIKSÖZLÜ
E.İ.E. İdaresi Genel Direktörlüğü
Ayniyat Şubesi.
Demirtepe/ANKARA

AKILNÂME

Kafan çalışır biraz
Cahil adam değilsin
Az çok anlarsın işten
Yol yordamı bilirsin
Âlet olma sakın ha
Âmirin olsa bile
Biraz dişli ol canım
Her şeye olur deme.
Vazifeni yap kâfi
Titiz ol namuslu ol
İlk elde pek sivrilme
Etrafını ara sor.
Âmiri kıramazsın
Beni kurtarır diye
İşler sarpa sarınca
Sen girersin deliğe.
Bugün yüzüne gülen
Yarın kazar kuyunu
Gürültüye gidersin
Eller vurur vurgunu.
Âmir rüşvet yiyormuş
Yaz çiz bir şeyler söyle
Şart kendine güvenmen
İşler yürümez böyle.
Halin maaşın malûm
Sen ufak bir memursun
Haydi canım uzatma
Sonra pişman olursun.

GÜNER ÖZSÜLE
Bandırma Lisesi İngilizce
Öğretmeni.

Takma kirpik, peruk ve çoraptan vergi alınacak. — Gazeteler —

— Oh.. affedersiniz, yanlış geldim galiba!..

Çıplağın nesi Alınır?

NURETTİN TÜRKER

«İcra Dairesi» nin bir odasında Şef Naci, bir dosyayı çantasına yerleştirirken odacıyı çağırdı: «Bana, stajyer memur Cengiz'i yolla» dedi. Cengiz, koşarak geldiğinde Şef, çatık kaşlarını ayarlamaya çalışıyordu.

«— Evlât...» dedi Cengiz'e. «Seni önemli bir işe götüreceğim. Ünlü bir artistin evine gideceğiz. Mesleğimizin ilk kuralı kadınlar karşısında güçlü olmak, erimemek ve de görevini sonuna kadar yapmaktır. Sana bunun güzel bir örneğini göstereceğim. Hadi bakalım, çıkalım. »

Taksiden, bulundukları caddenin yirmi numaralı apartman kapısı önünde indiler. Kapıcı, aradıkları dairenin üçüncü katta olduğunu söyledi. Şef önde, stajyer Cengiz iki adım peşinde yukarıya tırmandılar.

«— Zile dokun bakalım...» dedi Şef. Cengiz zile basarken de devam etti: «Evdedir ama yataktadır. Geceleri sabaha kadar çalışıp gündüzleri uyur bu artistler. Bekleyeceğiz...»

Bir süre sonra, içerden kısık kısık bir kadının öksürdüğünü duydular. Ayak sesleri yaklaştı ve kapıyı açtı. İkisi de uykulu gözlerle, esneyerek karşılarında duran bu kadını ve çıplaklığını hayranlıkla süzdüler. Kadın, neden sonra:

«— Evet...» dedi. «Kimi aramıştınız acaba?»

Şef, çantasını göbeğine yükselterek:

«— Gülsun hanım...» dedi. «Eşyanızı hacize geldik, kısaca bu...»

Kadının rengi değişti, göğsünü, saçlarını tuttu: «Buyurun ama, içerisi de o kadar dağınık ki... Şu tarafa lûtfen.»

Odalardaki eşyaları yan gözle inceleyen Şef, dirseği ile dokunup gülümsedi Cengiz'e. Borç miktarının bir kaç misli eşya doluydu her taraf. Çantayı açtılar, dosyayı ortaya serip «sıradan şöyle bir yazalım» diyecekleri anda, Gülsun hanım dikildi karşılarına:

«— Anladık beyim, hemen mi yâni?» dedi. «Durun hele, işte ben de burdayım, eşyalarım da burda. Bir saniye, önce avukatımı arayacağım. O ne derse...»

«— Hakkınız...» dedi Şef. «Bekliyoruz...»

Kadın, tam karşılarındaki büfenin üzerinde duran telefona sarıldı, ahizeyi kaldırıp numarayı çevirdi. Durdu, durdu «cevap veren yok» dedi. «Müsaade ederseniz, üzerimi değiştirip hemen geliyorum.»

Stajyer Cengiz dudaklarının ıslaklığını yalarken Şef'le gözgöze geldiler. Kızardı, utandı Cengiz. Şef'i, kalbinden geçenleri okumuştu sanki. O sırada yandaki odadan yarı çıplak, nefes nefese Gülsun hanımın çıktığını gördüler.

«— Aklıma geldi, aklıma geldi... Baksanıza aceleden giyinmemi bile şaşırdım. Avukatım yerinde yoksa danışmada her zaman biri bulunur değil mi? Nasıl da hatırlamadım canım. Kaçtı numarası, haa... Danışma...»

Gülsun hanım çıplak bacaklarını titreterek yine ahizeyi çekti, başladı numaraları çevirmeye. Sonra:

«— Aloo, danışma mı beyefendi? Bakın, şu anda evimde iki icra memuru bulunuyor. Haciz için gelmişler. Benim gibi çıplak bir kadının neyini parselleyebilirler ki? Tabiî, çıplak bir kadınım ben. Vallahi diyorum canım. Öyle deyin işte. Bir kadın, kanun karşısında çıplak olduğunu ispatlarsa haciz işlemi yürümez öyle mi? Hile yapmayı sevmem, açık açık çıplağım. İnanmadınız mı? Buyurun beyefendi, şey memur bey, bakın danışmadan sizinle görüşmek istiyorlar...»

Şefin canı sıkıldı:

«— Ne danışması bu hamfendi?» dedi. «Ne karışırmış bizim işlerimize?»

«— Kanunî konuşuyor memur bey. Bir dakika dinleyebilirsiniz her halde...»

Şef, kafasını sallaya sallaya kalktı, isteksiz aldı ahizeyi:

«— Aloo... Kardeşim bırakın gırgırı, burada resmî bir görev yapıyoruz...» dedi ya, karşıdan ses yok. Sonra, bıyıkları oynayıverdi Şef'in. Telefonun fişi takılı değil. Telefon çalışmıyor. Ya kadının ettiği oyun, o bir sürü lâflar? Hiç bozuntuya vermedi, devam etti: «Aloo, sesiniz iyi duyulmuyor. Evet, şimdi tamam. Borcu nasıl mı yapmış? Ne bilirim ben kardeşim. Dediği gibi, doğru, hamfendi hakikaten çıplak, üzerine para saklaması mümkün değil. Aman beyefendi, nasıl el uzatabiliriz. Kendileri açar da gösterirse görürüz. Haa, oldu, sorayım Gülsun hanıma...»

«— Adımı niye veriyorsunuz memur bey?»

«— Ağzımdan kaçtı. Danışmadan diyorlar ki; çıplak kadınların hiçbir şeyi haczedilemez, fakat işin içerisinde hile olup olmadığı iyice araştırılmalı... Yâni, kapalı yerlerinizde desteyle para bulunması mümkünmüş...»

Gülsun hanım kaptı ahizeyi:

«— Teessüf ederim danışma beyefendi. Bir de icra hâkimliğine sorduk diyorsunuz. Ne, sahte mi olabilir? Benim göğüslerimde para dolgusu mu? Vallahi şikâyet edeceğim sizi. Bana bu güne dek kimse böyle bir iftirada bulunamadı. Ne sandın, tartısı da belli, ölçüsü de... Anlaşıldı, resmen ispatlayacağım burada. Memur bey, şu rezil adamı susturmak gerekiyor. Bakın, gelin, dokunun, iyice araştırın.. Benim göğüslerim takma ha? Para kesesi ha? Çabuk olun, yoksa çıldıracağım. Haydi memur bey, haydi ..»

Şef, hem ahizeyi aldı kadının elinden, hem de aklına ne gelirse söylemeye başladı:

«— Yahu, kardeşim sizin kadar budala danışma memurunu nasıl dikerler oraya be! Haydi, telefonda kendisini göremiyorsun ya, filmlerde soyunduğu zaman... Bak bak, bırak canım, bırak. Şöyle yaklaşın hamfendi. Çok üzgünüm ama... Dokunmuyorum... Dokunayım mı, pekâlâ... Gözlerimi kapatayım mı? Kapattım, açtım. Ellerim... Parmaklarım... Yoklama... Tırmıklama...»

«— Aaa, memur bey, haksız mıyım? Sinirlenirim elbette, şu danışmaya da söyleyin şimdi. Her şey hakikidir, ne paraya, ne de sahte banknota rastlanmamıştır deyin.»

«— Söyleyeyim hamfendi, hemen... Aloo, danışma memuru. Aloo, aloo, ne dediniz anlaşılmadı? Oğlum, kılçıklı konuşup da adamın memur boğazını kurutma. Şimdi hacizine... Yaa, göğüsler değil de şeyler mi sahte? Hamfendinin yanında nasıl söyleyebilirsin bunu? Vallahi utandım hamfendi. Duyun... Yoo, duymayın siz. Ulan yuh be senin ahlâkına.»

Gülsun hanım, sabırsız, hışımla çekti ahizeyi Şef'in elinden:

«— Aloo, şey şey deyip de ne geveliyorsun ağzında be? Aaa, en çok olsa olsa filmlerdeki kadar olur. Ayak, bacak, hepsi çıplak. Göğüsleri de kontrol etti. N'olmuş yâni? Şu yoklamayı bir sahnede yaptırsaydım elime ne geçerdi biliyor musun? Memur beye mi sorayım? Memur bey, ne ederdi siz takdir edin de duysun şu danışma gevezesi...»

«— Aman hamfendi, böyle bir kıymet takdiri haddime mi düsmüş...»

«— Bak bak, şimdi de ölçüler diyor. Memur bey, lûtfen. Sizi tekrar zahmete sokacağım. Cetvel falan aramayın. Şöyle iki elinizle, ölçünüzü danışma resmî makam olarak kabul edebilirmiş. Haydi, çabuk çabuk...»

Stajyer Cengiz yine yan döndü ve Şef ölçüye geçti:

«— Ayak bilekleri... Ne kadar ince, durun bir elimle sağ bilek, bir elimle sol bilek... Söyleyin danışmaya, mezurada bu inceliği ölçebilecek santim bulunamaz. Diz... Baldır... Bacak...»

«— Danısma, aloo... Duyuyorsunuz değil mi? Devam memur bey...»

«— Kalça, kalça... Dokusu sert, duruşu mert... Göbek, geçtik ölçüye vuramadık... Bel... İşte bu bel, sıktıkça incelen... Göğüslerin, yahu göğüslerin böylesi de olur muymuş? Bıraktım... Hemen bırakamam... Bırakmam...»

«— Yetti...» dedi Gülsun hanım. Telefonda danışmaya çatmaya devam etti:

«— Duydunuz değil mi? Memur bey büyük bir ciddiyet göstererek her şeyi ölçtü, biçti. Ben çıplak bir kadınım, dosyaya böyle böyle yazılacak. Çıplak bir kadının haciz edilecek bir şeyi olmadığından...»

Şef, karnına giren sancıyla iki büklüm konuştu:

«— Gülsun hanım...» dedi. «Bırakın şu edepsiz danışmayı. Gördük efendim, anladık... Notumuzu da aynen dediğiniz gibi aldık. Biz artık müsaadenizi istesek...»

Kadın, ahizeyi yerine bıraktı:

«— Siz bilirsiniz...» dedi. «Görevli olmasanız size bir şeyler ikram etmek isterdim ama, dedikodu olursa değil mi?»

«— Ya efendim, biz de çok korkarız öyle şeyden. Biz namuslu ve iyi insan olmak örneği... Siz, bu kadar çıplakken biz...»

«— Yanınızdaki bu sevimli delikanlı kim?»

«— Merak etmeyin, işe yeni başladı. Stajını yapıyor ablası...»

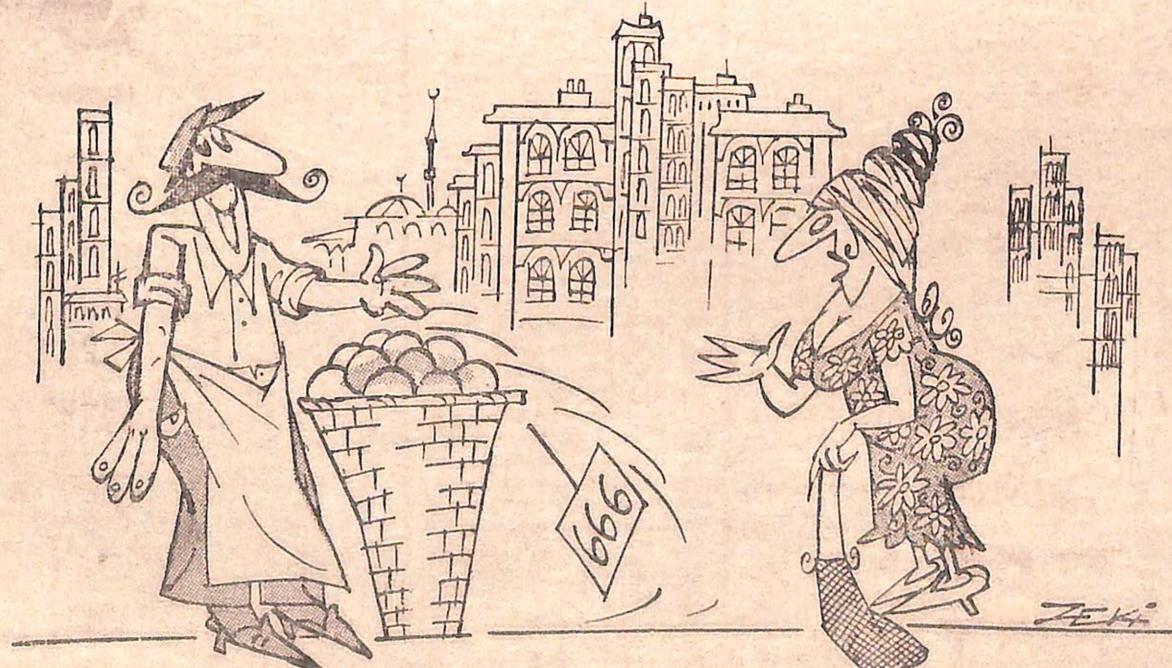
«— Sizin işleriniz de ne kadar zor...» dedi Gülsun hanım. «Gözünü dört aç, işini iyi belle delikanlı. Memur olmak kolay değil...»

Veda edip caddeye çıktılar. Yolda, Şef yeni memura bir şeyler anlatıyordu:

«— Şimdi, biz de vicdan sahibiyiz değil mi küçük kardeşim. Bir kadın ben çıplağım dedikten ve bunu da ispatladıktan sonra eşyanın değeri kalır mı? Kalmaz, çünkü kadını çıplak hale sokan fakirlik, eşyanın maddi değerinden daha büyük bir icra değeridir. Bunu iyi göreceksin ve zamanı gelince de iyi kullanacaksın. Anlatabildim mi?»

Nurettin TÜRKER

— Fiyat artışlarında düşme varmış. —

— Fiyatları durmadan düşürüyoruz ama, hayat bir türlü ucuzlamıyor abla!..

Sen de Erkek misin?

Yazan:

Suavi Süalp

ve biraz sonra da salon sahibi gelip: (Boşuna mı oynadık Salih bey!.. 200 kaymede oyun parası vereceksin) demez mi... Hacer'le taksiye bindiğimizde cebimde otuz beş lira kalmıştı... bozulmuştu kafam, veeee...

Pilo Cura

saç
tedavi
ve
sağlığında
güvenilen
müstahzar

Eczane ve
ecza depolarına
bol miktarda
tevzi edildi

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü 8 Aralık 1971 tarih, 2423063 - 27/73948 sayılı tebliği ile, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 21 Temmuz 1971 tarih ve 13526 sayılı yazıları gereğince ilacımız

İŞLETME VERGİSİNDEN MUAFTIR.

LOKMAN LABORATUARI
Bahçelievler - İst Tel.: 71 57 82

(Ajans Tek: 72/61 — 28)

HALO DAYI

MUZAFFER İZGÜ

— 11 —

İdiris'de de, babasında da sanki doğuştan içgüdüydü gurbet yorganı bağlamak. Hiç bilmedikleri halde, çok güzel bağlarlardı gurbet yorganını. Önce yorgan, sanki baştan seriliyormuş gibi serilirdi yere. Sonra da, sanki içinde bir şey varmış gibi, sarılırdı. En sonunda ikiye katlanıp, iki tarafından ip geçirilir, ipin bir yanı da boş bırakılırdı. Bu boş bırakılan yerden yorgan, sırta alınırdı.

İdiris, babası gelinceye dek yorganın ikisini de bağladı. Sonra kendi gitti helâya... Çıktığında, babası akşamki adamla konuşuyordu...

— Ne verirsen ver diyordu adam...

Halo dayı, çıkarmış bozukluk gösteriyordu ona:

— Al hakgını, diyordu.

Sonunda hancı, bozuk paraların içinden bir ikibuçuk lira aldı:

— Uğurlar olsun, dedi...

Ama, çıkmadılar hemen dışarıya. Orada, yere diz çökerek çıkınlarını açtılar. Çıkında, soğanın kabuğuna yapışmış bir parçacık soğan, biraz da peynir vardı. Halo dayı, hem peyniri, hem de soğanı oğlunun önüne itti:

— Ye oğul, dedi...

— Yok buba, dedi İdiris... İkimiz yiyek...

Ekmeğin arasına dürüm yaptılar, biraz soğan, biraz peynir, yediler. Ardından, hanın çeşmesinden gecenin ayazlanmış suyundan içtiler... Sonra, yorganlarını vurdular sırtlarına, dışarıya çıktılar... Güneş henüz yeni doğmuştu dışarıda. Ne dükkânlar açılmıştı, ne de insan vardı daha... Bir iki aç it, kaldırımlarda dolaşıyorlar, bir şeyler bulunuz umuduyla, orayı burayı kokluyorlardı...

İzzetbey parkının önünden geçtiler ama, parka konmuş kırık bir iki kanapeye oturamadılar. Halo dayı, oğluna:

— Ne olur ne olmaz, bakmışın oturmak da yassakdır, dedi. Şeher yerinin neresinin yassak, neresinin selbes olduğu hec bilinmez. Geçen oturun, gelir dikilir biri başına, ver baalım oturma cezası der. Onun içün biz şu yamaca çıkak...

Bilinmez, belki de Halo dayı daha ilk günden kaçıyordu şehir havasından, kasaba havasından. Yamaçlar, dağlar, oralarda kalmış tek tük sararmış otlar, çekiyordu Halo dayıyı kendine. Oğlu da ardı sıra geliyordu. Kasabanın, yamaca kurulmuş son evi de bittikten sonra, Halo dayı kendini iri bir taşın yanına attı:

— Gel oğul, gel, dedi, dulda bura!

Baba oğul yanyana oturdular. Şimdi köyde olsaydılar, tek bir şey vardı seyredilecek, güneş, ama burada, altlarında kocaman kasaba uzanıyordu. Düşman cephesini dürbünle gözeten bir subay gibi, kafalarını yavaş yavaş, o yandan bu yana, bu yandan o yana çevirerek kasabayı, kasabanın toprak damlı evlerini seyrediyorlardı. Bir zaman sonra, Halo dayı:

— Heç işde, dedi, gasaba de ne ki, al gel bizim köv gibi beş deneyi yanyana goy, ossun sana bi gasaba. Başına da dik mıkdar yerine candarma gımandanını, ossun bitsin...

Halo dayının kasaba denince tüm hâtıraları, tüm bildiği jandarma kumandanından ibaretti... O yıllardır zannederdi ki, kasabaları jandarma kumandanları idare eder. İster bu bir gerçek çavuş olsun, ister uzatmalı çavuş olsun, isterse binbaşı olsun. Halo dayının yanında hepsi de birdi, kumandan kumandandı.

Büyük evleri araştırdı gözü... İlerde, önünde bahçesi olan, kocaman bir evi İdiris'e gösterereк:

— Bak oğul, dedi, olsa olsa budur candarma gımandanının evi...

Sonra, onun yanında, ondan biraz daha ufak eve çarptı gözü. Onu da işaretle gözetti oğluna:

— O yanındaki de onbaşınındır, dedi.

Kafasını salladı İdiris... Kasabanın gün batısında büyükçe bir alan vardı. Oraya baktı Halo dayı... Orada bir kaç insan, bir kaç hayvan vardı... Büyük bir şey keşfetmiş gibi birden bağırdı:

— Lan İdiris, lan bazar lan!...

İdiris, babası böyle birdenbire bağırınca sıçramıştı ama, görememişti pazarı. Halo dayı eliyle:

— Na, dedi, na şorya bak oğul, hayvan bazarı gurulmuş bile...

Kalktı ayağa:

— Eee, dedi, ee, biz ne duruyoruk burda, hayvan bakmıyacak mıydık?

— Heye, dedi İdiris...

— Yörü oğul!...

Sanki, gerçekten ceplerinde paraları hazırmış gibi iri adımlarla yamaçtan inmeye başladılar. Ama, ilk evlerle beraber, alan da kayboldu... Bir dar sokak geçtiler... Bir adam, omuzunda bir camekân bağırıyordu:

— Küncülü çöreeek tezeee!...

Hızlı yürüyorlardı ikisi de. Daha doğrusu Halo dayı hızlı yürüyordu. İdiris de onun ardı sıra, ayaklarını babasının ayaklarına uydurmaya çalışarak seğirtiyordu... Beyaz badanalı bir evin köşesinden genişçe bir caddeye çıktılar. Halo dayı, evin kirecinden bir parça kopararak kokladı:

— Severem oğul, gireç kokusunu, dedi.

Sanki, biraz önce ellerinden ipini kaçırdıkları bir hayvanı arıyorlarmış gibi telâşlı telâşlı iki yana baktılar. Şaşırmışlardı, hangi yoldan hayvan pazarına gideceklerini bilmiyorlardı.

— Oğul, dedi Halo dayı, gaybettik yolu!...

Deminden beri ilk kez konuştu İdiris:

— Depeye geri çıkıp bakak!...

Tüm yaşantısını üç haneli bir köyde geçiren insanın, on haneli bir yerde yolunu yitirmesi olağandı ama, Halo dayı kızdı kendi kendine:

— E oğul, dedi, biz burda böyle edersek Isdanbıl'da n'aparık? Sorak hele birine!...

Uzaktan elinde sepet bir adam geliyordu. Hızlı adımlarla ona yaklaştılar. Halo dayı:

— Hemşerim, dedi, hayvan bazarı nerde?

Adam:

— Tamam, dedi, yolu dutun gedin, hayvan bazarı...

Yürüdüler... Halo dayı, ardına bakarak:

— Yol sormağınan, yumak sarmağınan oğul, dedi, bilmedin mi soracan.

Hayvan pazarında kimsecikler yoktu daha. Ortada bir uyuz eşek, onun yanında bir iki koyun, beri başta bir tane at... Üç kişi bu tarafta, iki kişi de öbür tarafta bir şeyler konuşuyorlardı... Halo dayı, ardında oğlu, çekinerek yaklaştı onların yanına. Üç kişiden biri, Halo dayıyı görünce, onlardan ayrılarak, yanına geldi:

— Emmi, dedi, eşşek mi ilâzım?

— Yok oğul, dedi Halo dayı...

— Eşşek ilâzımsa ucuz ha...

— Yok oğul, biz öküz bakıyok...

— Öküz mü?

— Heye... Gelmez mi öküz bazara?

Akbaba

Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

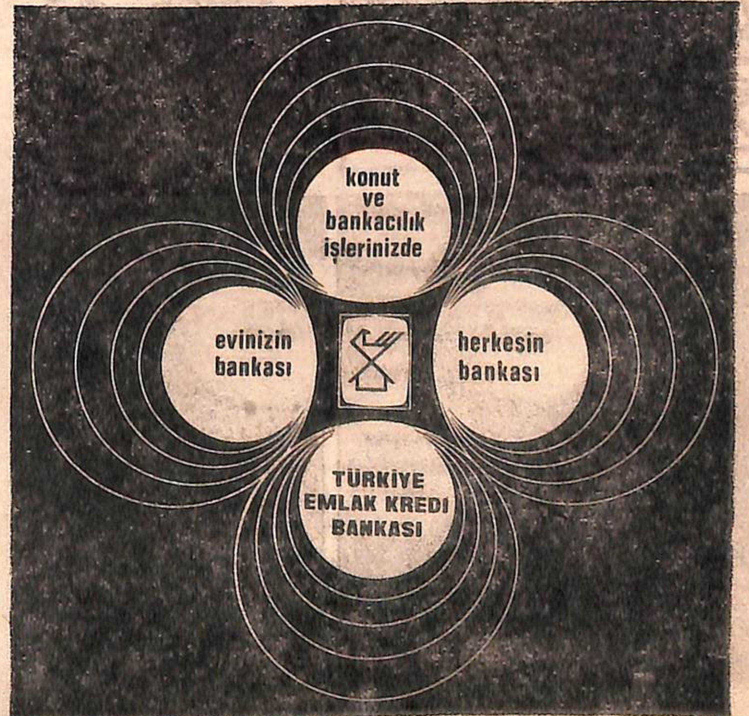
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer Caddesi
No: 8 - 10, Daire: 3, İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLAN FİYATI: Kapak içi, santimi 35 lira, iç sayfalar 45 liradır.
Fiyatı: 150 kuruş.

DİKKAT!
Mecmuamızın eski sayılarını isteyen okuyucularımızın, beher sayı için 150 Krş. luk posta pulu göndermeleri kâfidir.

(Basın: 60848 - A - 20167 — 29)

(Basın: 60686 - A - 21458 — 30)

— Heç gelmez olur mu? Nerdensiniz siz?
— Mescitli'den...
— Bekleyin bekleyin gelir... Nasıl bi öküz isdiyorsunuz?
— Nasıl mı?...
Halo dayı'nın cebindeki o azıcık paranın yanındaki nüfus cüzdanı, sonra, paranın sarılı olduğu çıkın, cebi, hattâ derisi, her şeyi para oldu o anda... Şişti cebindeki paralar...
— Nasıl mı? dedi tekrar...
— Nasıl ya, öküz var, öksüz var emmi...
— Şey oğul, iki dene, biri gara biri boz... Sabana goşunca dağ devirsin, kök söksün, kem yürekleri büksün... Boynu galın, sırtı düz, guyruğu da dik ossun... Öyle işde, öyle iki öküz ossun...
Adam:
— Gaç paran var emmi? diye sordu...
İşte o zaman, Halo dayı'nın önce derisi pof etti söndü, sonra, çıkın eridi uludu döküldü, ardından nüfus cüzdanı kıvrım kıvrım büküldü. O, cebindeki o azıcık para da yok oldu...
— Para mı? dedi adama dudakları titreyerek...
— Para ya... Senin dediğin gibi iki öküz için para isder para. Var mı binnikler cebinde?
— Binnikler?
— Binnikler ya... Söyle baalım gaç liran var?
Cevap vermedi Halo dayı, daha doğrusu veremedi. Sanki büyük bir suç işlemiş gibi oğlunun gözünün içine baktı. Kimbilir, belki de adamı cevaplasın diye oğlundan yardım bekliyordu. Amma İdiris, her zamanki suskunluğu içerisindeydi. Sanki, öküz pazarlığı yapan babası değildi de, kendisi de orada bulunan bir seyirciymiş gibi gelivordu kendi kendine... Halo dayı, birden:
— Heç, dedi, heç...

(Devamı var)

(Basın: 60686 - A - 21458 — 30)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Ah o araba!..

Her gece aynı filme giden arkadaşına sordu:
— Bıkmadın mı hâlâ?
— Tamamını görmedik ki bıkalım birader, dedi beriki. Kız işinden dönüyor, odasına giriyor, pencerenin önüne geçip başlıyor yavaş yavaş soyunmaya... Sırtından blûzunu atıyor, eteğini çıkarıyor, kombinezonunu, sutyenini çıkarıyor, üstünde kalan son bez parçasına elini uzatırken hooop kızla seyircinin arasına bir otomobil giriveriyor!
— Böyle oluyor da, neden her gece yeniden görmeye gidiyorsun?
— Arabanın o sahneye yetişemiyeceği günü bekliyorum!

İş bölümü

İki arkadaşıyla birlikte lokantaya gelen İskoçyalı:
— Kimsenin zarara girmemesi için aramızda görev bölümü yapalım, dedi. Yemekleri ben ısmarlayacağım. Hesabı sen ödeyeceksin, Luci de kaloriyi hesaplayacak!

Yazısız

Ne garip

Şehrin en büyük barına giren deve, tabureyi tezgâhın önüne çekip:
— Bir konyaklı şarap! diyerek içeceği içkiyi ısmarladı.
Şaşkınlıktan gözleri faltaşı gibi açılan barmen:
— Şu dünyada ne garip şeyler oluyor birader, diye fısıldadı hemen önündeki müşteriye. Konyakla şarabın karıştırıldığını ilk defa duyuyorum!

Benzetme

Konu kadınlardı. Biri:
— Kadınlar, tercümeye benzerler, dedi. Güzel olduklarında sadık olmazlar; sadık olduklarında, güzel...

— Şşşt.. kalk bakim!..

Kolayı var

New-York'un son derece kalabalık caddelerinin birinde trafiği yönetmek için ter döken trafik polisine sokulan yaya:
— Bana en yakın hastaneyi tarif eder misiniz? dedi.
— Caddeyi geçersiniz, dedi polis. İkinci sokağa saparsınız. Yüz metre yürüdükten sonra, soldaki beşinci sokağa dalarsınız. On dakika kadar daha yürüyüp, köşe başındaki elektrikçinin önünde durursunuz. Arkanızı vitrine döndünüz mü tam karşınıza gelen sokağa girersiniz. Yürüyün. Beşyüz metre ilerde yol çatallaşacak, sağdaki sokağa girdiniz mi, hastaneyi önünüzde bulacaksınız.
Polisin söylediklerini aklında tutamayan yaya, tekrarını rica etti. Diğeri de üşenmeyip anlattı yeniden. Fakat adam gene anlayamamıştı. Bir daha anlattı polis. Bir daha, bir daha anlattı. Anlamadığını görünce de:
— Bak kestirme bir usul daha var hastaneye gitmeniz için, dedi. Trafik ışıklarının altında durun. Kırmızı yanınca hızla caddeye dalın, kaza yapan araba nasıl olsa hastaneye götürecektir sizi!

Mermi bitmiş ama...

Yaşı doksandı ama genç bir kızla evlenmiş, üstelik henüz dokuz ay tamamlanmadan bir de çocuk sahibi olmuştu.
— Tanrının lûtfu, diyordu tebrike gelenlere. Canı istedi mi mübarek ne mucizeler gösteriyor!
— Haklısınız, diye cevap verdi dostlarından biri. Vaktiyle çıktığım kaplan avında bir mucize de bana göstermişti. Vahşi hayvanla karşı karşıya kaldığım, üstelik mermimin de bittiği bir sırada bir silâh sesi duydum, kaplanı ayaklarımın dibinde cansız buldum, bir de döndüm ki, Tanrının üç adım gerime bir de keskin nişancı koymuş olduğunu gördüm!

Vicdanı elvermemiş

Dolgun aylıkla ünlü yazarın evinde işe başlayan taşralı küçük hizmetçi kız, dışarı hiç çıkmayıp, ömrünü çalışma odasında okuyup yazmakla geçiren yazarın karısından 1200 franklık ilk maaşını alırken:
— Bu parayı alırsam vicdan azabından kurtulamam madam, dedi Mösyö bir iş buluncaya kadar 800 frank verin yeter.

Evli - bekâr

* Evli erkek, uykusu boyunca rahat rahat rüya gören, fakat sayıklama korkusuyla gecesini berbat eden erkektir.

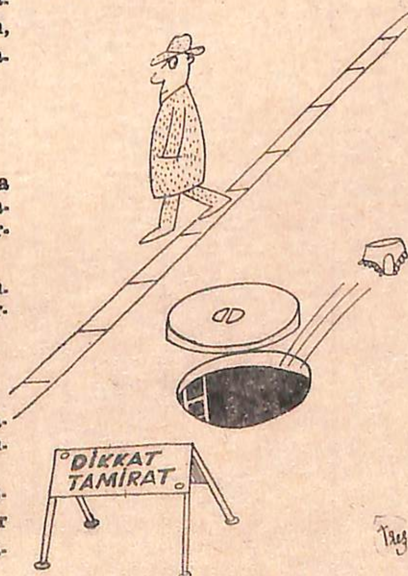
* Bekâr erkek, uykusu boyunca rahat rahat sayıklayabilen erkektir.

Nasıl yazmış?

Eserleri pek tutulan genç yazarın, son kitabının ilk sayfasında şu ithaf vardı:
«Bir süre yanımdan uzaklaşmasiyle, bana bu kitabı sâkin bir kafayla yazma fırsatı veren karıma minnetlerimle...»

Nasıl olmuş?

Gar şefine hangi trene bineceğini sorduktan sonra gözü şefin eksik parmaklı eline ilişen yolcu:
— Vah vah, dedi. Sağ elinizin işaret parmağı ne oldu?
— Yirmi yıldır hangi trene bineceğini soran yolculara, binecekleri treni gösterirken kayboldu!

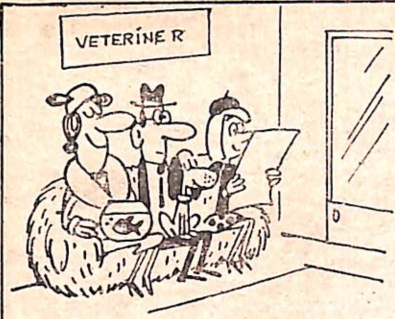
Çaresi var

Gazeteyi eline aldığından beri satıcıların çenesinden, okuduklarını aklına girmeyen adam:
— Yeter artık! dedi, tepesine dikilip mallarının reklâmını yapan satıcıya. Biraz daha konuşursan, patlayacağım!
Hemen boynundaki seyyar sergiye davranan satıcı:
— Üzülmeyin mösyö, dedi. Her nevi patlak, çatlak ve yırtıkları saniyede tamir eden kuvvetli yapıştırıcılarımız da var!

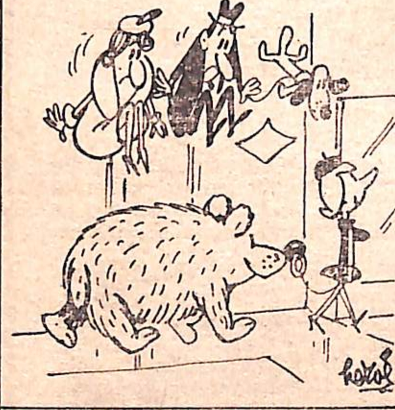
Ne yapacakmış?

Ünlü sanatçıların imzalarını taşıyan tabloları bir bir gözden geçiren resim meraklısı, çıplak kadınların yıkanışını gösteren «Aşk hamamı» isimli eserin önünde durarak:
— Bu ressamın adresini bana verebilir misiniz? diye sordu satıcıya.
— Elbette, dedi satıcı. Tablo mu ısmarlayacaksınız?
— Hayır. Göbektaşında uzanan şu esmer güzelinin isim ve adresini alacağım.

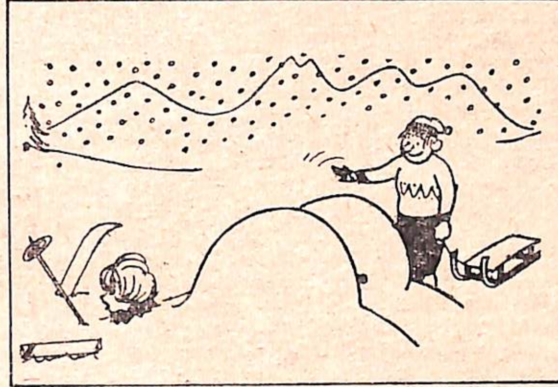
DÜNYA KARİKATÜRLERİ

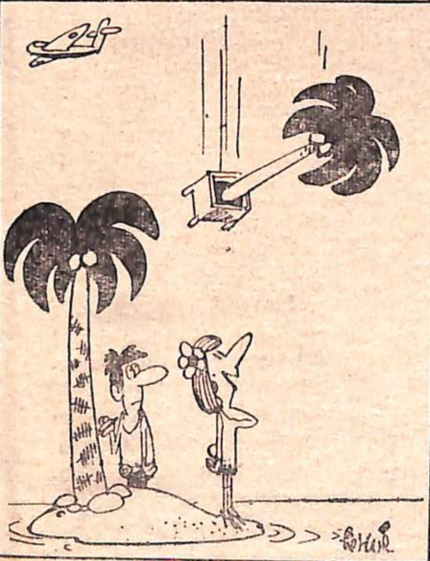
YAZISIZ

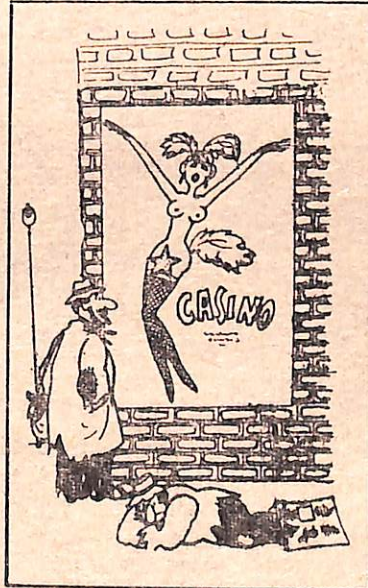
YAZISIZ

YAZISIZ

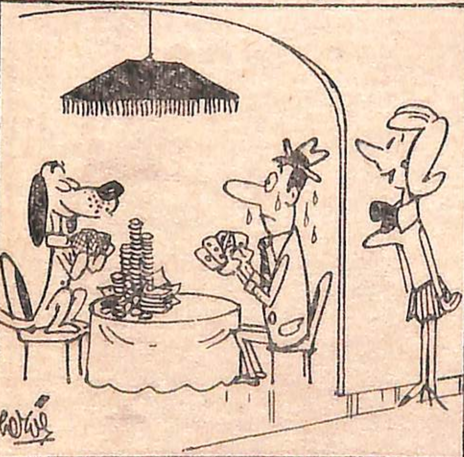
-OOO, BİZE YENİ TAKVİM GÖNDERİYORLAR!..

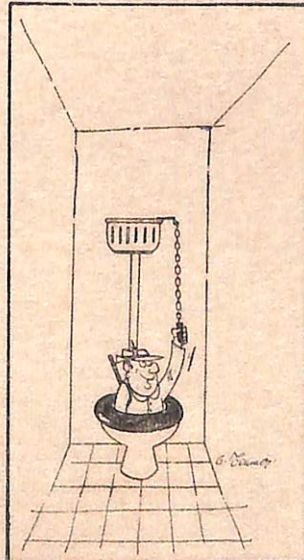
-GÜZEL YILDIZLARIN ALTINDA UYUMAKTAN DAHA TATLI NE OLABİLİR?..

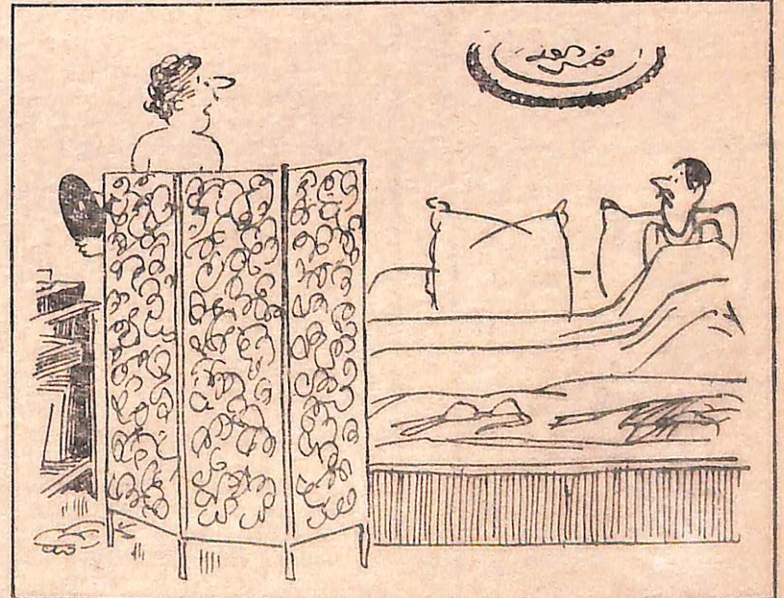
-SANA O İKİ DÜĞMEYLE OYNAMA DEMEDİM Mİ?..

-YAA, ONUN ÇOK OYUNBAZ BİR KÖPEK OLDUĞUNU SÖYLEMİŞTİM SANA!..

YAZISIZ

-FON MÜZİĞİ OLARAK TANGO MU İSTERSİN MARŞ MI?

BU YIL: 25 milyon

TÜRKİYE
İŞ BANKASI
paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans : 616 — 31)

Akbaba-Loto 11

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

İSİM...

ADRES...

Yepyeni Loto oynayın 1000'lerce lira kazanın

Sevgili okurlarımız,

Derginiz AKBABA yepyeni bir AKBABA LOTO yarışmasına başlamış bulunuyor. Bu YEPYENİ AKBABA LOTO yarışmasına katılmakla gülecek, eğlenecek ve 1000'lerce lira kazanabileceksiniz.

Aşağıda 1'den 20'ye kadar numaralanmış karikatürler görüyorsunuz. (1'den 20'ye kadar olan bu sayılar, AKBABA LOTO kuponundaki karelerin içinde de bulunmaktadır.)

Karikatürlere bakarak hoşunuza giden istediğiniz 6 sayıyı seçiniz. Seçtiğiniz bu 6 sayıyı, AKBABA LOTO kuponunda karelerin içinde bulunan sayıların üstüne bir X (çarpı) işareti koyarak gösteriniz.

İsminizi ve adresinizi de yazdıktan sonra kuponu kesiniz, bir zarfa koyarak Akbaba adresine yollayınız.

Hepinize bol şanslar, başarılar dileriz.

